

Štev. 39.

Entered as Second-Class Matter July 8th, 1908, at the Post-Office
at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 27. septembra 1912.

Kdor ne misli svobodno, se ne more
boriti za svobodo!

Leto XI.

Razgled svetlu.

Avstro-Ogrsko.

Dunaj. — "Neues Wiener Journal" poroča, da ima turška vlada pripravljeno diplomatsko noto na velesile, da naj te vplivajo na Bolgarsko, Srbijo in Črno goro, ter da jim povedo, da v slučaju balkanskega konflikta ne morejo računati na pomoč evropskih velesil.

Budimpešta. — Eksekutivni komite združenih opozicijskih strank je storil sledeči sklep: Eksekutivni komite izjavlja soglasno, da smatra normalno funkcioniranje parlamenta za nemogoče, dokler se ne sanirajo protipostavni čini, ki so jih zagrešili v seji 4. junija in pozneje predsednik zbornice, vlada in večina. Končno izjavlja eksekutivni komite, da je rešitev zamotanih razmer izključena, dokler ne zapustita grof Tisza in ministrski predsednik Lukacs svojih mest in da je takojšnje uresničenje volilne reforme predpogoj za mir. Nadalje tvori brezpogoj miru sanacija protipostavne kršitve tiskovne svobode in zborovalnega prava.

Rusija.

Nižni Novgorod. — Velikanski gozdovi okrog mesta Vjaske so v plamenu. Železniške zveze so pretrgane, ogroženih je tudi več vasi.

Anglija.

London. — "Daily News" poroča, da so se mirovni posredovalci zedinili na sledeči program: Turška vlada vzame na znanje za sedenje obali Tripolitane in Cirenaike od strani Italije, ne prizna pa formalno italijanske suverenitete, pač pa se ne ustavlja prodiranju Italijanov ter odpočije svoje vojne. Italija prizna versko suvereniteto kalifa v okupiranih provincijah ter da Turčiji 300 milijonov lir posojila, ki ga ni treba nikdar vrniti. Kot jamstvo za to posojilo pa služi Italiji onih 12 otokov v Egejskem morju, ki jih je Italija zasedla. Z drugimi besedami se pravi to, da Turčija teh otokov ne dobi nikdar nazaj.

London. — Angleški listi poročajo iz Odesa, da vlada cela anarhija v ruski črnomorski mornarici. Vse moštvo je zrevolucionirano. Tudi velik del častnikov je v revolucionarnem taboru. Vsak dan se vrše množične aretacije mornarjev. Nad Odeso je proglašeno obsedno stanje.

Italija.

Rim. — V italijanskih diplomatskih krogih so mnenja, da evropske vlade ne smejo pripustiti vojne na Balkanu. Tudi Italija je proti balkanski vojni, ker bi bile posledice take vojne nedogledne.

Bolgarija.

Sofija. — Tu so razširjene vesti, da je bolgarska vlada podala Turčiji ultimatum ter da zahteva avtonomijo Makedonije, kot svojo najskrajno zahtevo. V kratkem bodo bile diplomatske zveze prekinitvene.

Sofija. — Bolgarska vlada je opozorila velesile potom diplomacije na svoj čas od Fitzmauricea izdelani in od Turčije priznani arganski statut za one turške vilarje, v katerih žive kristjani, ter na upravo Vzhodne Rumelije. Oba statuta imata v mislih neko lokalno avtonomijo.

Kitajska.

London. — "Daily Mail" poroča iz Pekinga: Komisar Knauf, ki so ga poslali na zapadno mejo Kitajske, da jo pomiri, poroča, da je altajska pokrajina ob ruski meji neposredno ogrožena in da utegne odpasti. Kabinet je sklenil v tajni seji zadevo predložiti nacionalnemu svetu. General Chiang-Kwei, komandant upornih čet v Tungčovu, ki so med sprejemom dr. Sunjatsena v Pekingu požigali po predmestju, je bil ustreljen.

Turčija.

Carigrad. — "Sabah" piše o vojni nevarnosti med drugim sledeče: Turčija, dasiravno kos vojni z Bolgarsko in še dvema drugima balkanskima državama, naj ne da podlage za vojno, ki jo žele bolgarski nacionalisti. Notranja uprava Turčije, zlasti v Evropi, naj zadovolji velesile. List priznava vrednost prijateljstva z Avstro-Ogrsko in Romunijo za status quo in dostavlja končno, da bi bila napadna politika, če bi odklonila turška vlada nasvete, kakršni so oni grofa Berehtolda, ne da bi jih prej presodila. — Grof Berehtold pravi "administrativna decentralizacija", mi pravimo "razširjenje pravice". Oboje pa vsebuje reforme.

Carigrad. — V Severni Albaniji vlada popolna anarhija. Albanski voditelji so prišli s petimi novimi predlogami in zahtevami, na katere zahtevajo odgovor do torka, sicer prično z novo akcijo.

Španija.

Barcelona, 24. sept. — Danes ob polnoči je pričel general štrajk železničarjev po vsej provinciji Catalonije. Vlada je vse ukrenila, da prepreči morabitne nemire.

Madrid. — Ker se vlada drzne, da kontrolira popovske šole, so duhovniki pri vladi vložili protestno prošnjo, v kateri protestirajo proti odpravi farskih prav in vladi odrekajo vsako pravo vtičati se v učni način po religioznih šolah. Govori se, da bo vlada šole kontrolirala v zvezi s tem, da so protestno vlogo podpisali malone vsi višji in nižji duhovniki.

Mehika.

Tucson, Ariz. — Potem, ko je bil skozi vso severno Sonoro poden po mehiških vladnih trupah, ki so ga zasačile pri plenitvi najnujske zaloge, prekorajili so general Emilio P. Campa, vodja vstašev in njegov štab ameriško mejo, kjer je bil takoj prijet. — Identiteta vstaškega vodja bila je dognana po njegovem prijatelju dr. Ruffo; on je to priznal in izjavil, da je boja vtrujen. Prijeli so ga zvezni maršal C. A. Overloch, šerif Nelson in neki podšerif.

Goverio. — Da je Campa s svoto \$300,000 preko meje pobegnil demontuje zvezne oblasti; imel je pri sebi samo \$400, a njegovi spremljevalci pa \$200. Vsi vjetniki bodo pridržani, dokler ne bo odredbe od justičnega oddelka.

Washington. — Uradnik justičnega ministrstva se je izjavil, da še ni nič ukrenjenega radi vstaškega vodja Campa in njegovih častnikov. Neoficielno se pa izraža mnenje, da jetniki ne bodo izročeni mehiški vladi, dokler ne bo revolucije konec na en ali drugi način.

Madero, predsednik Mehike je izdal amnestijo, vsled katere bodo vsi revolucionarji pomiloščeni in prosti vse kazni, ako odlože crožje.

Mono Liza našli.

Pariz. — Proslavljena slika enega najslavljenejših slikarjev da Vinci znana po celem svetu kot: "Mona Liza" je bila najdena v neki umetniški galeriji v Petrogradu. Ta slika, ki je bila pred časom vkradena in na čudovit način zginila iz Lourda in ki je vredna \$1,000,000 je povzročila veliko sumničenja na ameriškega starnarja J. P. Morgana. Kako je slika prišla v Petrograd se še ne ve.

Srbija.

Belgrad. — Združene velemoči so proti temu, da bi Srbska napovedala vojno svoji sosedinji Turčiji. Poslanci trozveze, Francije, Britanije in Rusije so se izrekli, da naj ostane Srbija nevtralna in naj počaka s svojim ultimatum.

"Orlova" veselica bo v soboto večer 12. okt. v Narodni Dvorani, na Center ave. in 18. estsi.

Razne novice.

Ladja bodočnosti.

New York. — Osobna motorladja "Christian X." Hamburg-Amerika črte, prva te vrste, ki jo je kedaj bilo videti v New Yorku, je sem dospela. Parnik brez dimnika in dima! Kako je to mogoče? Ljudje, ki so se čudili, so imeli prav in vendar neprav, kajti pri novi ladji se ne gre za ladijo s parnim gonilom, marveč za ladijo, ki ima mašinarijo iz Dieselnove motorje za olje in pri katerih ni potreba dimnikov.

"Christian X." je bila zgrajena v ladjedelnici od Burmeister in Wain v Kodanju ter je bila grajena pod imenom "Fionia" za "Dansko-Vzhodno-asijsko Linijo". Ko je ladja prvo poskusno vožnjo delala, je vodja ladjedelnice povabil Ballina, ravnatelja "Hamburg-Amerika Linije", naj si ogleda ladjo. Gosp. Ballin je novo osobno motorladjo temeljito pregledal in bil je rezultat, da je "Hamburg-Amerika-Linija" ladjo kupila v svojo last.

"Christian X." je 370 čevljev dolg in 53 čevljev širok ter njegov viharji krov moli kviško 30 čevljev nad vodo. Ladja nosi 7400 ton in če je polno naložena, tedaj razrine 9800 ton vode. Le-ta je prva osobna motorladja, ki je križarila Atlantik, ter plula iz Hamburga v Havano in od tam preko New Orleansa v New York. Dognano je da motorji za olje, prekašajo vsaki parnik in ne bo dolgo do tja, ko bodo v prometu med Evropo in Ameriko povzročili pravo revolucijo.

Vsaki tudi nevedčak takoj sprevidi kolike vrednosti je ta iznajdba. Koliko prostora vzamejo sedaj ogromni stroji in velikanski hribi premoga med tem, ko posoda za brzo gorivo olje, bo shranjeno v spodnjim medkrovu, ki bo vzelo prav malo prostora. Kakor reče no je olje brzo gorivo in podobno petroleju.

Nezgoda na železnici.

Lexington, Ky. — Dve osebi smrtno in 18 poškodovanih več ali manj poškodovanih je bilo 20. t. m. na Louisville & Nashville železnici četrte milje severno od Kiser-tona. Vlak je zavozil v napačno cepilo tira. Lokomotiva je bila vržena iz tira in 8 tovornih voz popopolnoma razbitih.

Dober vzgled.

Ely, Minn. — Naš zastopnik, g. J. Judnich, nam poroča, da sta društva "Rudar", št. 54 S. S. P. Z. in "Sokol" št. 20 S. N. P. J. sklenila pri svojih zadnjih mesečnih sejah, da vsak član prispeva po 5c na mesec za nedoločen čas v prid Slovenske Sirotišnice. Proti temu sklepu ni bilo nobenega ugovora, vključno s tem, da so se odločili rojaki radodarno odzvali na nabiralno polo št. 125.

Mednarodni kongres.

Boston. — Peti mednarodni kongres trgovinskih zbornic je bil tukaj odprt v torek.

Prišli so odposlanci, oziroma zastopniki štiridesetih tujih držav, vstevši Rusijo in razne osrednje in južno-ameriške države in sicer iz držav, ki niso bile do sedaj še nikoli zastopane.

Programi ali načrti so izdelani v 16. jezikih, in diskuzije bodo se vršile v mnogih in različnih govorancah ter bodo prevajane.

Konjska kuga.

Wildwood, N. Y. — Konjska kuga, ki je v državah srednjega zapada na tisoče konj usmrtila in na milijone škodo povzročila, je sedaj tudi tukaj nastopila. Prvi slučaj se je pojavil pred 14 dnevi, ki je v Dias Creek, 25 milj od tukaj neki konj zagonetno zbolel. Mislilo se je, da na unetju hrbtnega mozga. Bolezen se z grozno brzino razširja in v zadnjih dveh tednih je poginilo nad 100 konj. Nobene obolele živali ni bilo moč rešiti.

Jekleni trust je prevaril vlado.

Washington. — Kako tovarnarji jekla umejo svoje izdelke vsiliti vladi za visoke cene, sledi iz oddaje kontraktov za jeklene projekte (izstrelke) ameriških jeklaren, vzlie temu, da so angleške firme znatno cenejše ponudbe stavile. Gre se za jeklene projekte za velike flotilne tope v znesku 2 milijona dolarjev. Razpisane so bile dobavne ponudbe, katere so predinulo sredo odprli v pomorskem oddelku (ministrstvu). Pokazalo se je, da angleške tovarne ponujajo dobavo, projekte za 14 palčne tope po \$395 komad, med tem ko Washington Steel Ordinance Co. \$490 zahteva, Bethlehem Steel Works \$500 in Midvale Co. \$526. Projektili za 12 palčne tope je stavila ponudek angleška Matfield Co. po \$187 komad, a Midvale Co. zahteva \$272, in ostale ameriške družbe še višje cene. — Razlika med angleškimi in najnižjimi ameriški ponudbami znaša za vso dobavo okroglo \$343.000.

Takoj ko je bil zaznan rezultat, zbrali so se v New Willard hotelu zastopniki šestih ameriških jeklarn in sklenjeno je bilo, da se da departementu ultimatum in sicer na način, da ameriške jeklarne sploh opustijo izdelovanje jeklenih projektov in bodo v to svrhu urejene tovarne porabili za druge namene — v slučaju, da ameriška vlada sprejme angleške ponudbe; takointako se ne delajo dobrih pri izdelovanju projektov in vzdržujejo se tovarne v poslovanju edino radi tega, da bi bile vladi na razpolago v slučaju vojne. Okolnost, da se tukaj plačajo višje dneve in da se ne jemlje carina od angleških projektov, ker so namenjeni za vlado, storiyo tiste toliko ceneje, da tukajšnji tovarnarji s cenami nemorejo konkurirati. To, od tukajšnih fabrikantov predloženo vtemeljevanje je vojno ministrstvo vpoštevalo in pripoznalo ter bodo dobave oddane po razmerju najnižjih ponudb. Vojni departement ne bi hotel prevzeti odgovornost, v slučaju vojne, na angleške dobavitelje za projekte ameriške flote.

Novi zakon o paketni pošti. Poštar Daniel Campbell in superintendent v poštinih zadevah, Leroy Steward sta odpotovala v Washington, kjer se bo v navzočnosti generalnega poštarja in od kongresa izvoljenega odseka posvetovalo o zakonu tičočem se paketne pošte.

Novi zakon bo s 1. januarjem stopil v veljavo. Ena glavnih odredb je to, da bo v bodoče pošta sprejemala pošiljke do 11 funtov teže in razposlala na vse kraje in v vse dele sveta. Expresne družbe, katerim bo paketna pošta silna konkurenca, delajo na vse pretege, da ne bi novi zakon v moč stopil, toda ves napor bo brezuspešen.

Nezgoda na železnici.

Wheeling, W. Va., 24. sept. — Čikaški ekspresni vlak je danes na Baltimore in Ohio železnici zavozil v osobni vlak, ki je stal na vrstnem tiru v Benwood Junction. Šest oseb je težko in silno veliko pa vseh ali manj ranjenih.

Odškodninski zakon.

Predsednik Čikaške Delavske Zveze (Chicago Federation of Labor) je priobčil velik članek v Labor Bulletin, v katerem primerja Illinoiski odškodninski zakon zavarovalniškemu zakonu. Ta nov odškodninski zakon nikakor ne odgovarja sedanjim potrebam, je škodljiv za delavca in jako mil za delodajalca.

Ali si bo upal?

Državni tajnik socijalistične stranke v Indiani je telegrafično vprašal Woodrowa Wilsona, demokratskega predsed. kandidata, ako je res, da se bo on spustil v debato s E. V. Debsom, soc. predsed. kandidatom. Wilson še ni odgovoril in menda tudi ne bo.

POZOR!

Vse naše cenjene naročnike in gospode zastopnike vljudo prosimo, da vso Z 1. OKTOBROM T. L. zaostalo naročnino in tiskovne račune, kakor tudi zastopniki svoje denarne obračune najkasneje DO 15. OKTOBRA T. L. nam dopošlejo.

Zadeva je resna, tedaj prosimo, da se ta poziv blagohotno vpošteva. GLAS SVOBODE CO.

Vedno podraževanje živil.

Washington. — Grozno naraščujočo ceno živil je dognal zvezni delavski urad, kot zaključek preiskave, ki so se vršile v minulih desetih letih po industrijskih središčih dvaintridesetih držav. — Petnajst najpotrebnejših predmetov za živež, kot tudi premog, ki znašajo za delavca dve tretjini življenjskih potreb, katere so bile vzete v preiskavo in v mnogih mestih so preiskovalci dobili informacije o situaciji po trgovcih.

Izvestje kaže, da štirinajst od označenih petnajst predmetov stoji v ceni višje, kot so stali v minulem letu in deset od njih je v teku desetih let poskočilo za 50 odstotkov, tedaj še enkrat dražji. V teku poslednjih desetih let je krompir podvržen največji izpremembi in sladkor najmanjši. Cena krompirja je poskočila za 11,9 odstotkov a sladkor za 8,5 odstotkov.

Tukaj sledijo izpovedbe trgovcev raznih mest dežele:

New York: Vse vrste mesa so v ceni tako visoke, da bom prisiljen trgovino zapreti, ako vstrajajo sedanje cene.

Chicago: Veleceena za moko je poskočila 80 centov pri sodu in če ceno ne odjenja, morala se bo podražiti cena v malem.

Baltimore: Ako ostane sedajnja cena v veletrgovini, ne znam kaj bo z malo trgovino.

Boston: Ceni "Sirloini" so toliko dragi in slabi, da jih sploh nimam v trgovini. Obedve vrsti živine so tako drage, da se mora meso prodajati brez dobička.

New Haven: S pričetkom prihodnjega tedna bomo ceno mesa povišali za dva centa, ker moramo plačevati najvišje cene, kakoršne smo kedaj doživeli. Vzrok nam ni znan; veletržec vali krivdo na farmerja, a farmer se pritožuje na visoke cene krmil.

Salt Lake City: Vse kaže, da so dosegle cene svoj višek, toda da bi padale ni znamenja.

Listnica uredništva.

Dopise, katere radi pomanjkanja prostora še nismo priobčili, pridejo zaporedoma na vrsto.

Dopis iz Joliet nemoremo priobčiti, ker vsebino ne dopuščajo poštne zakoni; žal toda tako je. — Prokleto, to bi Sojar, Polak, Kranje, punca in punce nas tožili in denuncirali, da bi bil sam vrag vesel, toda tega veselja jim ne privoščimo.

Dva dopisa smo prejeli brez podpisa ter jih izročili košu.

Nešetokrat smo že na tem mestu povdarjali, da dopise brez podpisa polnega imena in naslova ne priobčujemo. Ni dovolj "Vaš naročnik" ali slično, mi moramo vedeti kdo je dopisnik.

Tudi ponovno prosimo, da se dopisi kolikor največ možno okrajšajo. Kam pa pridemo če eden dopis že vzame po dve koloni, kaj pa potem z drugimi dopisi, ki jih moramo tudi priobčiti?!

Kar je tudi tehtno, prosimo, da se dopisi kolikor mogoče razločno spisejo, kajti nekateri dopisi so že taki, da je joji! Urednik mora le misliti, kaj utegne pomeniti vsebina, ker čitati ni mogoče; in pa koliko vzame mučnega časa tako spakadranu pišava, predno se reši.

Brošura "Žrtve razmer" je že pred leti pošla in je nimamo v zalogi.

PETA REDNA KONVENCIJA S. N. P. J. V MILWAUKEE, WISC.

Kakor razvidimo iz dnevnih zapiskov konvencije, moramo pred vsem nepristransko konstatirati, da konvencija vrlo dobro in strogo taktno izvršuje svoj znamenit poklic.

Seveda, do desete seje, ki se je vršila dne 20. septembra t. l. popoldan razpravljalo se je ponajveč o posameznih društvenih poročilih in reševale so se tozadevne stvari, kakor to pride navadno v poštah pri velikih Jednotah.

Povdarjati moramo, da je vodstvo konvencije v večjih rokah, glavni tajnik g. Verderber ima vse svoje spise v najlepšem redu, da zamore takoj dati vsa pojasnila točno in stvarno.

Zanimivo je poročilo gl. tajnika o stanju S. N. P. J., ki ga našim čitateljem damo dobesedno:

Glavni tajnik br. Verderber poroča konvenciji o stanju in naraščanju jednote. S prvim januarjem 1910 je štela 5111 članov in članice. Povprečno jih je pristopilo mesečno 184; torej je vseh skupaj pristopilo 5888. Na različne načine je zapustilo jednote 2167 članov. Danes šteje jednota 7666 članov in 1166 članice, skupaj 8832. Članstvo je naraslo za 3721. Jednota šteje danes 161 moških in 18 ženskih družtev. Premožanje jednote se je pomnožilo v času njegovega tajnikovanja od \$1225.93 na \$62,529.00. V tem času se je izplačalo bolniških podpor \$146,060.50. Ako pogledamo zgodovino minilnih konvencij smo lahko uverjeni, da bo peta redna konvencija tvorila pomemben list v zgodovini razvoja naše jednote. Zato kliče: Živela peta redna konvencija in članstvu naše jednote.

En res je to velikanski napredek, kateri nam pa tudi potrjuje, da se naš slovenski narod zaveda in probuja.

Sklenilo se je tudi, da se Glasilo v obliki zmanjša in poveča na 8 strani.

Iz vsega je razvideti, da bo ta konvencija svoj posel izvršno izvršila v prid in blagor slovenskih rojakov.

Štrajk vstraja.

Bingham, Utah, 25. sept. — Voditelji 4500 štrajkujočih rudarjev v Binghamu se še vedno trudijo, da bi dosegli konferenco z D. C. Jackling, generalnem poslovdjo utiške kompanije bakra. Oni priznajo, da nimajo posebno nado v dosego zahtevanega poviška medze, toda odločeni so vsaj boj nadaljevati, da se njim ne bo pozneje moglo oporekati, če stvar neugodno konča.

Včerašnji dan in nasledno noč je bilo vse mirno. Vodstvo štrajka je Grkom prepovedalo nositi orožje in okrajni komisar je naznanil, da bo vsacega aretirati, ki ga bo zalotil z orožjem.

Drugi proces proti Darrow.

Sacramento, Cal. — Višji sodnik M. V. Conley iz Maden okraja je bil imenovan od governorja Wallaca predsednikom drugega procesa proti čikaškemu odvetniku Clarence S. Darrow. Zaslisanje se je pričelo 21. t. m.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošljamo:	
za \$ 10.35	50 kron.
za \$ 20.50	100 kron.
za \$ 41.00	200 kron.
za \$ 102.50	500 kron.
za \$ 204.50	1000 kron.
za \$ 1020.00	5000 kron.

Poštarina je vršeta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarje pošiljate izplačuje c. kr. pošt. no hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najprilicneje do \$50.00 v gotovini v priporočenem ali v registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.
88 Cortland St., New York
104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

Zahodna Bolniška Podporna Jednota.

RAVENSDALE, WASHINGTON.

Vstanovljena aprila 25. Incorporirana 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK JERAS, Box 44, Taylor, Wash.
Polpredsednik: PAVE KOS, Box 10, Ravensdale, Wash., Box 44.
Tajnik: FRANK TOSTOVRŠNIK, Taylor, Wash., Box 44.
Blagajnik: BLAZ BELICIAV, Box 81, Enumclaw-Krain, Wash.

NADZORNI ODBOR:

JERNEJ SKRBINC, Issagah, Wash.
MARTIN MEŽNAR, Taylor, Wash.
MATIJA KOREN, Taylor, Wash.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUSTOSLEMŠEK, Box 1, Ravensdale, Wash.
JOHN PETEK, Enumclaw, Krim Wash.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. J. SHAW

Seja gl. odbora vsako zadnjo nedeljo v mesecu v Ravensdale, Wash., v dvorani Pavla Kos. Uradno glasilo je Glas Svobode.

VRUDNIKI.

IV.

Drugi dan popoldne je bil pogreb. Na čelu izpreveda večeraj ubitih, ki se je počasi pomikal proti pokopališču, je stopal mlad človek, lepega obraza, z rdečimi brki in širokorobnim klobukom na glavi. Nosil je črno zastavo, ozaljšano z zelenim vencem in širokim, rdečim pajčolanom. Lahen, precej mrzel veter se je poigraval z njegovimi dolgimi kodri, ki so mu padali globoko doli po čelu in zadaj po tilniku.

Za njim je korakal star duhovnik s plešo, s tankimi, posivelimi ustnicami in uklonjenim vratom. Usta so mu šepetala mrtvaške pesmi; njegov glas se je stresal, se dvigal pa zopet padal ter se izgubljal v vetru. Za njim pa se je vrstilo šest krst, belih, nepobarvanih in v naglici stesanih. Za vsako krsto pa je šla glasno ihtea žena ali stara, upognjena ženica, mati mrtveca. Za eno pa so lezli trije majhni, nezavedni otročki, praznično oblečeni. Vodil jih je star rudar v slabi opravi. Čisto na konec je šla truma rudarjev s solznimi očmi. Na njihovih licih se je bralo obup in strah.

Počasi se je blizal izpred pokopališču, pustemu in praznemu. Iz cerkvenih lin se je čulo klenkanje zvona, spočetka precej tiho, potem glasneje in glasneje. Njegov glas je bil mil in otožen in spominjal na smrt . . .

Na pokopališču so bili izkopali veliko jamo. Iz nje je dišalo po sveži zemlji. Zvonjenje je za hip prenehalo, ko je duhovnik, stoječ ob grobu, glasno molil: "Iz prsti si in v prst se boš spremenil! . . ." Tedaj so zaplakala vsa srca te nepregledne množice, zaplakale so te utrujene, izmučene oči . . . Veter je odnašal solze z razoranih lic in se obenem ustavljal nad odkritimi glavami. Vsa množica se je klanjala svojemu velikemu Bogu ter v silnem trepetu prosila za svoje. . . Solnce, onemoglo in brezmočno, je plavalo na nebu ter svoj veličastni obraz obračalo od pokopališča; orumenelo listje je padalo z dreves ter se počasi in brez šuma, kakor tat, plazilo po tleh naprej, naprej, dokler ni ostalo tam v jarku pri svojih tovariših . . .

Ko je minila navadna cerkvena ceremonija, je stopil na svežo, izkopano prst Koščakov Ivan, ki je pričel govoriti s tožnim, toda močnim glasom:

"Bratje! Prve žrtve boja naše osvoboditve so padle. Ravno kar smo izročili majki zemlji njih trupla. Reveni so dali vse svoje za nas: Svoje bomo, bedno življenje. Tu leži mrtev naš brat, poživljen. Valni bojevnik, brat Marijan . . ."

Govornika je prekinil obupni, žalostni vzklík ženske, ki se je onnestila in zgrudila na tla. Rudarji so jo dvignili: bila je Ana. Ubožica je vila roke v neizrečnem trpljenju. Njen obraz je bil mrtvaško bled, bila je bolj mrtva nego živa. Nesli so jo na stran ter jo položili v travo . . . Govornik pa je nadaljeval:

"Bratje! Dolžnost naša je, da postavimo spomenik tem žrtvam bede, zveste družice našega življenja. V naša srca si zapišimo z neizbrisnimi črkami njih imena, sveta in častljiva. Zapomnimo si, da naš boj ne sme biti preje končan, dokler ni poravnana velika krivica! . . ."

Govornik je končal. Zapuščene

žene in sirote pa so zaplakale glasneje, tožneje. Človeški glasovi so se mešali s petjem zvonov, ki so glasili zadnji pozdrav.

Otlo je bobnela težka prst, padajoča v jamo in na vence z dehtičmi, svežimi rožami. Pokopališče se je počasi praznilo. Ostali so le sorodniki in prijatelji rajnikov. Le gomila Marijana je samevala, kakor bi tako plemenita duša ne potrebovala sožalja.

Tisti večer so se hiše zapirale preje kakor navadno in ljudje so se zgodaj spravljali k počitku. Ceste so bile prazne in luna, ki je samevala na nebu, se je žalostno ozirala po mrtvem Posavju, kakor bi vedela, da se je tam suženj uprl svojemu krutemu gospodarju . . .

Črez nekoliko dni pa so prinesli velikomestni dnevniki vest, da je orožništvo zaprlo nekaj oseb na Posavju, ki so v svojih govorih baje ščuvale rudarje na štrajk. — Tudi glavnega vodjo so zaprli — Ivana Koščakovega.

Toda žaloigra rudarske usode se ni končala pri Kamencih, niti na pokopališču, niti se ni oddolila s preganjanjem. Štrajk je trajal še nekoliko tednov in beda je gostovala na Posavju. Pa glad in bližajoča zima sta prisilila rudarje, da so zopet pričeli delati. Družba je izpolnila le na pol njih zahteve. — Na Posavju je zopet mrgolelo pridnih delavcev in slepci so hodili od hiše do hiše ter brenkali na svoje harpe pesmi, ki so jih sami v narečju zložili o ravnokar končanem štrajku.

V.

Bila je ena onih noči, ki so vsem popotnikom neprijetne. Nebo je sinjebelkasto in semtertja je opaziti celo obledelo zvezdico. Izpod neba naletava suh, droben sneg, ki prši popotniku v obraz. Zemljo pokriva tanka snežena mrežica, podobna ravnokar opranemu, tupatam malo raztrganemu pajčolanu; iz otlone gleda čudna lisa — zemlja. — Na nekaterih krajih raznaša mrzli sever drobne in trde snežinke po zraku, odkoder po dolgih ovinkih zopet padajo na zemljo. Kamor veje sever, tja se podé snežinke in ustvarjajo na tleh tu debelejšo, tam zopet tanjšo odejo. — Človeku se zdi, da se vsa narava grozno dolgočasi in da umirajoče, obledelo zvezdico na zamazanem nebu že težko pričakujejo solnce, ki jih reši pogleda na zemljo, pusto, dolgočasno.

Po grpasti in izvoženi cesti je bežal zguban, stisnjen človek; roke je tiščal v žepih. Videlo se mu je, da ga njegova poletna obleka slabo varuje mraza. Na glavi mu je čepela oguljena kapa in obut je bil v škornje; z enega črevlja je mahala na pol odtrgana peta, ki se je pri vsakem koraku oglašala z zadušenim "klop, klop". Prijazen, toda razoran lice so pokrivali fini brki in zadaj so mu padali črni lasje po ovratniku. Njegova hoja je bila zmehčana in zelo hitra: — to je bil Koščakov Ivan.

Dospel je do prvih rudarskih koč. Začel je premišljevat, kam naj se obrne za prenočišče. Krenil je k prvi koči. Preden vstopi, pomisli: Kdo stanuje tu notri?

Rudar Samec! Stopil je k oknu in poslušal. Vse tiho. Z roko, ki se je tresla od mraza, je potrkal na zamrzo okensko šipo. — Iz izbe se je začelo mrko godrnjanje in črez nekoliko časa vpraša zaspán glas:

"Kdo je?"

"Jaz, Koščakov Ivan."

Oni v izbi je hipoma obmolnil. Čulo se je, da se z nekom posvetuje. Šele po dolgem vpraša zopet oni v izbi:

"A kaj bi radi?"

Sedaj ga je oni notri vikal, kar med rudarji ni navada. Koščakov je takoj čutil, da ni naletel prav, vendar je odgovoril s tresočim glasom:

"Prenočil bi rad. Zunaj naletava sneg . . . no, mraz je. Zadovoljen bi bil . . ."

"Bratec, verjemi mi, ne morem! Natlačeni smo kakor svinje v mehu. Pomisli: Jaz, žena, njena bolna sestra in pet otrok. Ne morem, ti ustreči, bratec.

"Grem tudi v hlev, na seno!"

"Sena nimam! Pojdite v božjem imenu!" — Sedaj ga je zopet vikal.

"Sakre! — Zakaj me vičeš?"

"Hm!"

Koščakov je prišel do druge kočice. V njej je slabo brlela luč, toda skozi zamazana okenska stekla ni bilo mogoče videti v izbo. Iz kočice se je slišal dolgočasen pojoč ženski glas. — Potrka. Petje v izbi je hipoma utihnilo. Debel moški glas pa vpraša zapovedujoče:

"Kdo trka?"

"Koščakov Ivan!"

"Slišim li prav, Koščakov?"

"Da, da; jaz sem!"

Luč v izbi je izginila. — Črez trenotek je Koščakov vstopil v majhno, zakajeno izbo. Tu je stanoval rudar Grile. Po kotih je ležalo polno zarjavelega in popravne potrebnega gospodarskega orodja. Grile je bil tudi poljedelec ali bolje rečeno: njegova žena je obdelavala majhno njivico. Pri peči je sedela ženska 30 let in zibala dete. Na majhni, na oglih okrušeni in razpraskani mizi je ležala odprta nemška brošura. Na nizki omari je slabo brlela petrolejska svetilka.

Grile se je obrnil na Koščakova z vprašujočim pogledom, ko je letal sedel na klop ob peči poleg njegove žene. Koščakov ga je razumel, zato ga je vprašal s skrbnim glasom:

"Ali bi mogel prenočiti pri vama?"

"A, dobro! Lahko prenočiš!" odgovorila je naglo Grileva žena in pogledala svojega moža. Grile je zadovoljen prikimal in pridral po kratkem molku:

"Samo, prosim te, da jutri kmalu odrineš; ljudje ne smejo zapaziti, da si bil pri meni. Saj veš kako je, a?"

Koščakov je zadovoljno prikimal in si prižgal kratko pipico.

"Od kod prihajaš? Videl te nisem že celo večnost. Odkar so te . . . hm . . . no! . . ." Grile je prišel v zadrego. Hotel je reči: "Od kar so te orožniki odvedli, te še nisem videl!" Stavka ni hotel končati. "Iz mesta prihajam, naravnost iz zapora, Grile!" Dolge tri mesece sem predsedel v ječi."

"Res? Iz zapora — a?" vprašata oba hkratu.

"Da, da! — Pa povejta mi raje, kje se nahajata sedaj Ana, ljubica ubitega Marijana." — Koščakov je pogledal Grileu naravnost v obraz. — Le-ta pa je nagrbnil čelo v gube, se obrnil k svoji ženi ter dejal:

"Povej ti, Tona; ti znaš to bolje!"

"Kaj naj povem? Vsak otročaj na Posavju vé o njej mnogo pripovedovati. Slepci pojo za groš pesmi o njej. Oj, kolika sprememba v tem kratkem času. Zblaznela je revica! Zblaznela . . ." Tona se je razalostila in skrla obraz v dlani svojih rok.

"Za Boga, kaj pravite? Zblaznela je?" vpraša presenečen Koščakov.

"Da! Odpeljali so jo v mesto, siroto! Saj veste . . . tisti strašni dan . . . mojega bratranca so tudi ubili! Saj ste poznali Nikolo? In Anica je zblaznela od tuge. Zelo je bila bolna. Ko je ozdravela, pa se ji je začelo mešati. Pomoči je hodila v tuje hiše in klicala Marijana. Podnevu pa je begala po poljih in po gozdu, ali pa je predsedala po cele ure, dneve ob njegovi gomili. Njeno stanje se je slabšalo in mnogokrat ves dan ni hotela ničesar zavžiti. Potem so jo odvedli v mesto in videl je ni nihče več."

Koščakova je ta vest pretresla. Molče in nepremično je zrl v brlečo luč. Njegove oči so bile mokre. V izbi je postalo tiho; slišal

Severova Zdravila odpravijo boleznim in jih vsdržujejo proč.

Severov

Želodčni Grenčec

(Severa's Stomach Bitters)

napravi slast,
pospešuje prebavo,
poveča prilikovanje,
povrne čilost.

Je spolšna tonika nenavadne vrednosti v vseh slučajih, kjer se pojavlja splošna slabost. Cena \$1.

Kašelj pomei.

da je nekaj nepravilnega z nežnim dihalnem ustrojem — grlom — sapnikom — ali z plućem. — Kašelj pripravi pot za bolj resne plučne bolezni, ampak te se lahko preprečajo z rabiljenjem

Severovega balzam za pluća

(Severa's Balsam for Lungs)

Ta teši in ozdravi bolne pljuča. Razredči sluz, prepreča kašelj. Naredi dihanje lahko. 25c a 50c

Ali ste trudni.

Dušno in telesno onemogel da se komaj gibljete? Čezmerno delate? Ali so vaši živci slabi? Ti jočete za

Severov Nervoton

(Severa's Nervoton.)

To je pravo zdravilo in tonika za Vaše oslabele živce. Pomagalo bo celemu ustroju. Kupite steklenici danes. \$1.00

Zdravniški svet zastoj. Prodajajo jih vsi lekarniki.

W.F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

se je le enakomeren tikták zaprašene stenske ure. Grile pa se je zagledal v knjižico na mizi. Črez dolgo časa prične zopet Tona: "Čudno, da je bila tako zaljubljena v njega, tega Marijana. Čuden človek je bil; nihče ni znal, kje je pravzaprav doma . . ."

"Meni je le toliko znano, da je bil Poljak," reče Grile. "Bil je siromak, a imel je dobro, predobro srce — to je bil vzrok njegove prezgodnje smrti."

"Ljudje pa so pravili, da je bil Nemeč, a ga je nemška vlada iztirala, ker ji je bil haje ne ljub. Še mnogo drugega so ljudje govorili, pa jaz ne verjamem vsega." — Tona je zaspalo zažehala.

Ura je kazala že na polnoč. Dete v zibelci je že davno zaspalo. Ogenj v peči je ugasnil in pod stropom se je plazil mraz.

"Čuješ, bratec!" dé Koščakov tiho, "kaj pa je kaj novega v rudnikih? Je kaj bolje sedaj — a?"

"Ah, — kaj bi ti razkladal! — Nič ni bolje. Res, v začetku so pač nekaj zboljšali, toda s časom so zopet zavili na staro pot. Komaj živimo . . ."

"In ljudje so nezadovoljni?"

"Kolnejo, jeze se — pa to nič ne pomaga." Grileu se je zazehalo in z rokama si je podprl glavo.

"Kaj pa nameravaš ti sedaj? Ta zima . . ." vmeša se Tona.

"Grem na Prusko. Jutri uredim še nekatere moje stvari, ki jih takrat nisem utegnil!"

"Znam, znam!"

Drugo jutro je Koščakov zaranost vstal in se poslovil od Grileu prijateljsko. Bog zna, če se še kdaj snideta!

Tisti dan je padlo mnogo snega in mraz je pritiskal. Zvečer so ljudje sedeli v kočah pri slabo zakurjenih pečeh in ptiči so zmrzovali v gozdu . . .

Prihodno spomlad je bilo na železničnih progah na Posavju zelo živahno. Rudarji so v velikem številu zapuščali svojo domovino. Njih misli so hitele tja gori na

POPOLNO ZDRAVJE

VAŠ ZDRAVNIK, kedar vas zdravi tokaj vpraša glede vašega želodca, jeter in droba, kajte njegov prvi čin je stimulirati iste da delujejo; ZAKAJ PA ČAKATI, DA PRIDE DO TEGA? Popravite vzrok takoj predno obolite in odstranite strup iz vašega sistema.

ZAM-ZAM TABLETE

stimulirajo delovanje teh organov, ZAM-ZAM vam dajo rdečo barvo in vas poživijo. ZAM-ZAM je gladka pot do popolnega zdravja, so lahke za vzeti, jih lahko dobite, so lahke in pozitivne v njih delovanju. Samo en poskus in hvalo jim boste peli do neba — kupite jih še danes.

Najboljše zdravilo za zabasanost

ZAM-ZAM TABLETE
V lekarnah 10c in 25c.

Dajte izdelati svoje tiskovine pri
"SPRAVEDLNOST"
1825 Loomis St. Telefon Canal 1015
Cene zmerne — Delo solidno
"SPRAVEDLNOST" EDINI ČEŠKI, SLOVANSKI DNEVNIK STANE 10C. NA TEDEN.

**NAJVEČJA SLOVANSKA
TISKARNA V AMERIKI JE**
NARODNA TISKARNA
2146-50 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.
TEL. CANAL 445
Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce.

KDOR HOČE DELA
naj se nemudoma naroči na najnovejšo knjigo:
"Veliki Slovar slovensko-Angleski Tolmač"
da se bo lahko in hitro brez učitelja priučil angleščine. — Knjiga vsebuje poleg slov.-angl. slovnice, slov.-angl. razgovore za vsakdanjo potrebo, navodilo za angl. pisavo, spisovanje angleških pism in kako se postane ameriški državljani. Vrhutega ima knjiga dozdaj največji slov.-angl. in angl.-slov. slovar.
Knjiga, trdo in okusno v platnu vezana, (nad 330 strani) stane \$2 — in se dobi pri:
V. J. KUBELKA, 53 8 W. — 145 St. New York, N. Y.
Edino in največje založništvo slov.-angl. in raznih slov.-slovnih knjig. — Pišite po cenik.

daljni sever, v Nemčijo, Westfalen.

Pod pritiskom prvih žarkov pomladnega solca se je tajal zadnji, umazano-rujav sneg in izginjal s pogorja. Tla so bila močvirnata in ceste polne blata. V deželo je prihajala sveža, krasna pomlad z veselimi licem in z njo so se vračale lastovnice in si iskale novih bivališč.

Oni pa so odhajali — za vedno, vedno.
Proletariat! . . .
(Konec.)

Veselite in dolžnost.

Kadar očistite svoje zobe s Severovim Praškom za zobe (Severa's Tooth Powder) izplaknite usta s Severovim Antiseptolom (Severa's Antiseptol). Ta način ne samo očisti usta, ampak tudi naredi dihalni prijeten, naredi zobne trde in pusti dober okus v ustih. Napravi skrb za zobe veselje kakor tudi dolžnost. Naprodaj v lekarnah. Cena vsakega 25 centov. Izdeluje jih W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

S.S.P. Zveza

Ustanovljena leta 1908.

Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
 ANTON FISHER, podpredsednik; Globe, Arizona, Box 503.
 JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
 WILLIAM RUS, zapisnikar; 11224 Fulton Ave., Chicago, Ill.
 JOHN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 453-53rd Ave., Milwaukee, Wis.
 ANTON DULLER, 238 — 136th St., Chicago, Ill.
 MARTIN V. KONDA, 1615 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut Ave., S. E. Cleveland, Ohio.
 JOHN BATICH, R. D. No. 1 Box 28 Washington, Pa.
 JOE CVETKOVIČ, 810 W. 4th St., Michigan City, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

JOSIP IVANŠEK, 1524 So. 41. Court, Chicago, Ill.
 VICTOR S. SKUBIC, 2727 So. 42nd Court, Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 11355 Fulton Ave., Chicago, Ill.
 JOHN LEVSTIK, 11262 Stephenson Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 2603 Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1346 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odpošiljatelj) pa na John. Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". Seja adno sredo v mesecu, v Welky-
 evi dvorani, 1805 Blue Island Ave.

Iz urada glav. porotnega odbora S. S. P. Z.

Bratom in sestram, kateri so poslali pritožbe na glavni porotni odbor, naznanim, da bodo takoj rešene, ko hitro se oglasi br. porotnik Cvetočević, da mu zamorem poslati pritožbe v pregled. Br. Cvetočević sem poslal že več pisem, ali odgovora nisem dobil, tedaj ne vem kje da se nahaja.

Sedaj sva samo dva glav. porotnika, toraj nemoreva sama reševati pritožbe. Obvestil sem tudi glav. tajnika Zveze, da je treba zvoliti namestnika če se br. Cvetočević ne oglasi. Meni je zelo neljubo, ko ležijo celih 5 mesecev pritožbe ne-rešene, ali pomagati nemorem.

Isto velja za brate od dr. št. 20. Ko hitro dobim iz gl. urada one listine, ko jih je poslalo dr. št. 20 na gl. urad, jih pošljem na br. glavne porotnike. Bodite brez skrbi, nobenemu se ne sme zgoditi krivica. Vsaki brat in sestra S. S. P. Z. se ima pritožiti na glav. porotni odbor, ako se čuti, da se mu godi krivica; ako niso stranke zadovoljne, se pozneje lahko obrnejo na splošno glasovanje.

Kar se govori po Clevelandu proti glav. porotnem odboru, naj se vzame v toliko na znanje, da glav. porotni odbor ne zadržuje nobenih pritožb, vse pritožbe so bile rešene pravočasno, ko smo bili vsi trije porotniki v korespondenci.

Govorica, da glavni upravni odbor v Chicagi rešuje sam vse skupaj, tudi ni res. Ako bi glav. upravni odbor reševal porote, potem bi ne bilo treba pri S. S. P. Z. glav. porotnega odbora.

Glavni upravni odbor v Chicagi je do sedaj poslal vse listine na gl. porotni odbor, katere so bile poslane na gl. urad Zveze.

Toliko v pojasnilo onim, ki si predstavljajo v zadnjem času drugače, kot zahtevajo pravila S. S. P. Z.

Bratje in sestre S. S. P. Z. naj vzamejo na znanje gori navedeni vzrok, ko čakajo na rešitev pritožb.

Cleveland, O. v septembru 1912.

August Kužnik,
 preds. gl. porot. odbora
 S. S. P. Z.

SLIKA ZNAČAJA!!!

Da ne bo potreba g. Sojarju plačevati fotografa, podamo tukaj sliko, katera propalico označuje v njegovem falotskem značaju:

Iz Podkrajja, Notranjsko.
 Slavno uredništvo "Glas Svobode"!!

v Chicagi.

Tudi sem, v našo skrito gorsko vas, dospel je "Ameriški Slove-
 nec" prevračati krole ob bivešmu našem župniku prečastitemu gos-
 podu Kalanu; skrbno ga pa pri-
 krivajo klerikalei, le posamezne
 odlomke trošijo med svet, ki pa z
 dejstvom niso v nobeni zvezi. To-
 raj se ne da nič gotovega zvedeti.
 Boje se menda pravega odgovora.

Čitali pa smo tudi v "Glas Svo-
 bode" izvorno poročilo iz Kranj-
 skega v št. 34 z dne 23. avgusta
 t. l. To poročilo je popolnoma res-
 nično in hočemo po naših skrom-
 nih močeh še izpolniti.

Dragi rojaki onostran morja!
 Čitajte toraj čisto resnico o ome-
 njenem gospodu:

Gospod Kalan je bival pri nas
 dve in pol leti. Bil je vzor vseh
 duhovnikov. Bil je iz vrste onih,
 v sedanjih časih silno redkih du-
 hovnov, ki so samo dušni pastirji,
 ne pa tudi politični agitatorji.

Njegovo življenje je bilo brez-
 madežno! Bil je pobožen, trezen,
 blag, odkritosrčen in nevpogljiv
 značaj. Ljubil je resnico in pravi-

co; oziral se ni ne na desno i ne na
 levo, temveč šel je po za-
 ertani poti naprej za svojem
 ciljom, kakor veleval njegov pre-
 zvišeni poklic, šel je proti Bogu.
 Ljubil je vse podrejene župljane z
 jednako ljubeznijo; ni ločil tako
 zvanih liberalcev od klerikalcev in
 sploh ni delal razlike med svojimi
 župljani. Bil je zvest pastir vsim
 svojim ovcam; bičal pa je pregre-
 he, kjer so bile.

Seveda, to pa ni bilo prav o-
 nim, katerih načelo je: Bodi ubi-
 jalec, tat, prečestnik, lažnik, obre-
 kovalec, brezbožnež itd.; samo,
 da znani voliš, pa si veren krist-
 jan.

Izmislili so si tedaj le ti pošte-
 njakoviči ostudno laž o njem. To-
 žili in tožili so ga pri ljubljans-
 kem škofu, da jim je naposled
 skoraj moral verjeti. Toda zakaj
 moral? Zakaj ni hotel z imenom
 navesti teh "figamoz" gospodu
 Kalanu, da bi se znal za zagovar-
 jati? Zakaj ni vprašal škof na sto-
 tine družih faranov o župniku? —
 Zato ni vprašal, ker bi zvedel res-
 nico; zato ne, ker bi bila razkrin-
 kana klerikalna hinavščina! Saj
 škof je dobro poznal poštenost
 gospoda Kalana, toda skril je pod
 krinko klerikalne hinavščine svo-
 je prepričanje ter sodil g. Kalana
 po klerikalni metodi, ki se ne bri-
 ga ne za boga ne za hudiča, in vse
 to, ker g. Kalan ni hotel uganjati
 klerikalno politiko, temveč se je
 omejil edino na dušno pastirsko
 dolžnost.

Ni zadosti, da se je preganjani
 gospod umaknil v drugi del sveta;
 tudi tja čez široki Ocean ga za-
 sleduje brezmejna zlobnost. Kdo
 je dal informacije nadškofu v Chi-
 cagi? Kdo "Amerikanskemu Slo-
 veneu"? (Op. ur. Vzorni duhov-
 niki Sojar & Comp.) O, te infor-
 macije niso prave, marveč podla
 laž, in ostuden eigan tisti, ki jih
 je dajal! (Op. ur. Hop! Bratje v
 Kristu; zopet ena prokleto gor-
 ka!!!) Prezvišeni nadškof Quigley
 naj bi se sam prepričal o pošteno-
 sti, resničelnosti, ter o dušno-
 pastirski zmožnosti gosp. Kalana.

O, gospod Kalan! Koliko solz se
 je tu pretočilo za Vami, in jih še
 dandanes teče. Reveži jokajo po
 svojem dobrotniku, trpin in ža-

lostni, po svojem dobrotniku in
 preziraai po svojem prijatelju;
 vsi pa po svojem nedoseglivemu
 pridigarju in najboljšemu dušev-
 nemu očetu!

Splošna je govornica: "Tacega
 duhovnika ne bomo nikdar več i-
 meli, kakor je bil g. Kalan."

Zakaj, da zakaj ste nas zapusti-
 li, ter se podali v mrzlo tujino?!
 Mišliti ste pač, da dežele "svobo-
 de" ne doseže klerikalna zlobnost.
 Tužno nam je v sreč, ko premišlju-
 jemo, kam privede človeška zloba
 svojo žrtev! Vi pa dragi rojaki v
 tujini! Ne verujte lažem!!!

Se enkrat vam potrdimo, da tu-
 kaj je bil g. Kalan POŠTENJAK
 V VSAKEM OZIRU TER NAJ-
 VZORNEJŠI DUHOVNIK.

Na zahtevo nebroj podpisov v
 potrdilo. Podpisi.

(Op. ur. Podpisi so interes-
 tomat na vpogled).

NAZNANJE.

Vsem društvenim uradnikom S.
 S. P. Z., naznanjamo da naj po-
 šljejo vse društvene popravke na
 glavnega tajnika in ne na nas. Mi
 nesmemo nič popravljati, in se
 moramo držati tega, kar nam gl.
 tajnik pošle.

"GLAS SVOBODE".

GROZDJE. Podpisani bi rad ku-
 pil en tovorni voz (vagon) do-
 brega grozdja za vino delat. Po-
 mudbe je poslati na

Josip Žabjek,
 Livingston, Ill.

FRANK KORBARJEVA
 GOSTILNA
 Druga vrata zapadno od postaje.
 Agent za Schiltz Milwaukee Fa-
 mous pivo.

WITT, ILL.

SLOVENSKA GOSTILNA
 kjer se toči vedno sveže Schoen-
 hofen-Edelweiss pivo in kjer se
 dobe domača vina in najboljše u-
 nijske cigare.

Kegljišče.

ANTON MLADIČ
 2348 Blue Island Ave. Chicago.

ANGLEŠČINA.

Poučujemo že peto leto angleš-
 čino in lepissime potom dopisova-
 nja. Dobri uspehi, lahka metoda.
 Učite se doma. Pouk traja do šest
 mesecev. Nizka šolnina. Pišite po
 pojasnila še danes.

SLOVENSKA KORESPONDEN-
ČNA ŠOLA.

1380 E. 40. St. Cleveland, O.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih
 neopojnih pijač.

62—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

LOUIS ROBSEL
 Slovensko-hrvaški
 SALOON
 Vedno sveže pivo, izvrstno
 žganje in pristno domača vina.
 460 Grand ave.
 KENOSHA, WIS.
 Telefon 1199

COLORADO COLUMBINE
 BREWING CO.
 Domača pivovarna.
 Slovenci, podpirajte domačo indu-
 strijo!

JOE GOLOB,
 redsed., blagajnik in upravitelj.
 URAD: 105 Harrison ave.,
 LEADVILLE, COLO

JOHN TANCL
 Pogrebnik in balzamovač.
 Kočije za vse priložnosti, kot svatbe,
 itd. Telefon Canal 1101
 1921 Blue Island Ave.,
 Chicago, Ill.

Social Club Saloon
 — Edina s ovensk. trdnjaka v mestu —

J. Klanchek in J. Pungertič
 312 Garrison Ave.
 lastnika in proizvajalca likerjev na
 debelo.
 Prenosiščica za potnike.
 FORT SMITH, ARKANSAS.

DRUŠTVENI URADNIKI.

Št. 1. Chicago, Ill.: M. V. Konda,
 preds., 1615 Blue Island Ave.; V. S.
 Skubic, taj., 2727 S. 42nd Ct.; V. Ku-
 lovic, blag., 3233 Sheffield Ave. —
 Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 2. Claridge, Pa.: V. Rednak, pred.,
 Box 462; J. Mlakar, taj., Box 68;
 S. Sturm, blag., Box 434. — Seja 2.
 nedeljo v mesecu.

Št. 3. De Pue, Ill.: D. Badovinac,
 pred., Box 341; J. Omerza, taj., Box
 671; J. Obršč, blag., Box 371. — Seja
 vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 4. Black Diamond, Wash.: J.
 Plavec, pred., Box 644; Fr. Kutchar,
 taj., Box 606; Ig. Potočnik, blag., Box
 715. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 5. Darragh, Pa.: M. Kuetz, pred.,
 Box 96; J. Železnik, taj., Box 355.
 J. Hauptman, blag., Box 140. —
 Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 6. Winterquarters, Utah. F.
 Peček, pred., B. 106; M. Krstnik, taj.,
 Box 44; J. Mlakar, blag., Box 11. —
 Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 7. Arona, Pa.: A. Laharne, preds.,
 M. Rajer, taj., Box 53; A. Štih, blag.,
 Box 81. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 8. McGuire, Colo.: J. Frelh,
 pred., Box 51; J. Zupancič, tajnik,
 Box 53; J. Zudar, blag. Box 51. —
 Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 9. Leadville, Colo.: Jos. Lanich,
 pred., Box 972; Lud. Slak, taj., Box
 972; J. Ponikvar, blag., Box 972. — Se-
 ja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 10. Moon Run, Pa.: J. Pink,
 pred., Box 15; A. Vehar, taj., Box 246;
 J. Tomic, blag., — Seja 1.
 nedeljo v mesecu.

Št. 11. Staunton, Ill.: M. Radich,
 preds.; A. Ausec, tajnik, Box
 153; J. Korunka, blag., Box 30. — Se-
 ja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 12. Sublet, Wyo.: F. Petač, pred.,
 Box 97; J. Ostrožnik, taj. Box 117;
 F. Hlačun, blag., Box 115. — Se-
 ja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 13. Witt, Ill.: P. Kokalj, preds.,
 Box 342; V. Mažgon, taj., Box 475; I.
 Repolusky, blag., Box 317. — Seja
 vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 14. Yale, Kans.: A. Rupar, pred.,
 Box 65; Jos. Alič, taj., Box 166, Cur-
 ranville; Fr. Šetina, blag., Box 127. —
 Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 15. Taft, Ill.: B. Papeš, preds.,
 Box 43; R. Droic, taj., Box 198; A. Ko-
 man, blag., Box 42. — Seja 1. ne-
 deljo v mesecu.

Št. 16. Clinton, Ind.: V. Zupancič,
 preds., Box 17; F. Mrak, taj., Box 73;
 J. Krajnc, blag., Box 61. — Seja 1.
 nedeljo v mesecu.

Št. 17. Aurora, Minn.: F. Mahnič,
 preds., Box 2; Pineville, Minn.; V. Mi-
 kulich, taj., Box 21; J. Rožanc, blag.,
 Box 148. — Seja vsako 2. nedeljo v
 mesecu.

Št. 18. Girard, Ohio: I. Šavor, pred.,

Box 372; J. Leskovec, blag., Box 372.
 Seja zadnjo nedeljo v mesecu.

Št. 19. Chicago, Ill.: V. Dreshar,
 preds., 9120 Mackinaw ave.; J. Fritz,
 taj., 11422 Stephenson ave., Pullman,
 Ill.; Fr. Levstik, blag., 11262 Stephe-
 nson ave., Pullman Ill. — Seja zadnjo
 nedeljo v mesecu.

Št. 20. Cleveland, Ohio: J. Mavem,
 preds., J. Smuk, taj., 6312 Carl ave. N.
 E.; A. Bolka, blag. — Seja 2. nedeljo
 v mesecu.

Št. 21. Naylor, Mo.: J. Zimmerman,
 pred.; J. Zimmerman, taj., Box 123; V.
 Dobnikar, blag., Box 46. — Seja 1.
 nedeljo v mesecu.

Št. 22. Indianapolis, Ind.: A. Gulič,
 preds., 747 Holmes St.; J. Mar-
 kič, taj., 731 N. Warman ave. M. Sta-
 nič, blag., 743 N. Warman Ave. —
 Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 23. Orient, Pa.: J. Gregorič,
 pred., Box 51; Lemont Furnace, Pa.;
 J. Novšek, taj., Box 105 Orient, Pa.;
 J. Tauzelj, blag., House 22, Thompson
 No. 1, Republic, Pa.

Št. 24. Milwaukee, Wis.: J. Kalan,
 preds., 341 — 6th St.; F. Pancer, taj.,
 453 53rd ave. W. Allis, Wis.; P. Ocvirk,
 blag., 383 Park St. — Seja
 vsako zadnjo nedeljo v mesecu.

Št. 25. Reading, Pa.: A. Košmerl,
 pred., 901 Schukl St.; P. Kočvar, taj.,
 143 N. River St.; J. Košmerl, blag. 901
 Schukl St. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 26. Collinwood, Ohio: K. Kotnik,
 pred., 6321 Arcadia ave.; J. Potočar,
 taj., 5624 Calcutta ave.; J. Zupanc,
 blag., 5606 Calcutta ave. — Seja 2.
 nedeljo v mesecu.

Št. 27. Forest City, Pa.: J. Trček,
 pred., Box 419; Fr. Leben, taj., Box
 419; J. Šume, blag., Box 233. — Seja
 1. nedeljo v mesecu.

Št. 28. Madison, Ill.: F. Bukovac,
 predsednik in blagajnik, Box 222; E.
 Toffant, tajnik, Box 183. — Seja 1.
 nedeljo v mesecu.

Št. 29. Taylor, Wash.: R. Gradšnik,
 preds., Box 160; J. Lamprečnik, taj.,
 Box 193; V. Hočvar, blag., Box 15. —
 Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 30. Bishop, Pa.: J. Murgel, pred.
 Box 8; A. Renko, taj., Box 13; A.
 Papich, blag., Box 58. — Seja 1. ne-
 deljo v mesecu ob 2. uri popoldne.

Št. 31. Farmington, W. Va.: J.
 Fumič, preds.; J. Kubin, taj.,
 Box 252; Jos. Probič, blag., Box 218. —
 Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 32. Wenona, Ill.: J. Cesar, pred.,
 A. Žitnik, taj., Box 194; A. Jaklič,
 blag., Box 95. — Seja 2. nedeljo v
 mesecu.

Št. 33. Livingston, Ill.: F. Krek, pred.
 sednik; A. Tomažič, taj., Box 227.
 A. Švajger, blagajnik, Box 148. —
 Seja zadnjo nedeljo v mesecu.

Št. 34. Oregon City, Oregon: Fr.
 Sajevec, pred., 131 18. St. John Kur-
 nik, taj., Box 244; — M. Škof,

blag., Box 307. — Seja 2. nedeljo v
 mesecu.

Št. 35. Franklin, Kans.: F. Wegel,
 pred., R. No. 4, Box 143, Girard, Kans.
 A. Selak, taj., Box 56; M. Šetina,
 Box 23. — Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 36. Springfield, Ill.: A. Aubel,
 preds.; 1913 E. S. Grand ave.; A. Pe-
 kol, taj., 1406 E. Carpenter St.; Jos.
 Grobelnik, blag., 1031 S. 15. St. — Se-
 ja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 37. Lower, Pa.: J. Ferjan, pred.;
 R. D. No. 2 Box 12 D. W. Newton, Pa.;
 J. Sirc, taj., R. D. No. 3, Box 15, West
 Newton, Pa.; J. Groselj, blag., Box
 277. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 38. Jenny Lind, Ark.: J. Ocopek,
 pred.; J. Spelich, taj., R. 3, Box 139,
 Ford Smith, Ark.; J. Petrik, blag., R.
 3, Box 245. — Seja 2. nedeljo v mese-
 cu.

Št. 39. Aguilar, Colo.: J. Coš, pred.,
 Box 491; F. Požerl, taj., Box 203; A.
 Sumac, blag., Box 491. — Seja 1. ne-
 deljo v mesecu.

Št. 41. Ambridge, Pa.: K. Grojzdek,
 pred.; J. Kržan, taj., Box 263; F.
 Zorman, blag., Box 141. — Seja 2.
 nedeljo v mesecu.

Št. 42. Red Lodge, Mont.: M. Vuka-
 nič, preds., Box 32; A. Kauzlarč, taj.
 in blag., Box 32. — Seja 2. nedeljo v
 mesecu.

Št. 43. High Bridge, Iowa: Jakob
 Iskra, preds.; M. Šupan, taj., Box 7;
 A. Pelko, blag., Box 4, Woodward, Ia.
 — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 44. Virden, Ill.: M. Stermec,
 pred., Box 340; J. Jurak, taj., Box
 426; A. Stopar, blagajnik, Box 231.
 — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 45. Baltic, Mich.: J. Cotic, pred.,
 Box 61; J. Jerman, taj., Box 153; A.
 Spacal, blag., Box 178 So. Range,
 Mich. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 46. San Francisco, Calif.: F. Sku-
 blic, pred., 591 Vermont St.; A. Ser-
 jak, taj., 1492 San Bruno ave.; J. Bel-
 las, blag., 2010 Polson St. — Seja 2.
 četrtlet v mesecu.

Št. 47. Chicago, Ill.: Antonija Lesar,
 predsednica, 2642 So. 41th Ave.; An-
 tonija Ivanšek, tajnica, 1524 So. 41.
 Court; Mary Skubic, blagajničarka,
 2727 S. 42nd Court. — Seja 4. nedeljo
 v mesecu.

Št. 48. Mulberry, Breezy, Hill Sta.,
 Kans.: A. Govejšek, pred., Box 16;
 V. Blažič, taj., Box 16; L. Dudaš,
 blag., Box 62. Seja 3. nedeljo v mese-
 cu.

Št. 49. Winterquarters, Utah: A. Me-
 jaš, pred., Box 71; Antonie Orač, taj.,
 Box 171, Scofield, Utah; Francis Ura-
 bič, blag., Box 20, Scofield, Utah. Seja
 3. nedeljo v mesecu.

Št. 50. Milwaukee, Wis.: A. Ber-
 gant, pred., 257 — 1th av.; M. Ocvirk,
 taj., 274 Grove St.; M. Glojek, 433 —
 53.

"Glas Svobode"

THE VOICE OF LIBERTY
WEEKLY
Published by M. V. KONDA & CO.
1809-1813 Loomis Street Chicago, Illinois

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodnomiselni list za slovenski narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00
ZA EVROPO:
Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NALOG ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE
1809-1813 LOOMIS STR. CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnik
da nam natančno naznani poleg novega tud
stari nalog.

NAŠE STALIŠČE V SEDANJI VOLILNI BORBI.

Med časom treh mesecev, preje-
li smo štiri pisma od katerih uva-
žujemo le tri, in to radi tega, ker
četrt pismo je vsebovalo neko
zmež, katero smo znamenitemu ko-
šu takoj izročili. Naše mnenje je,
da vsaki, in naj si to bude, kdor
hoče, ki misli se v politiki v tika-
ti, mora brezpogojno o politiki tu-
di kaj razumeti. Ni dovolj če kedo
reče ta ali ona stvar je takšna; do-
ticih nam mora tudi dokazati, da
je stvar resnično taka in da dru-
gačn niti biti nemore. Tedaj lo-
gično misli in logično delati, mo-
ra biti zvišeni princip vsakega po-
štenega časnika in bi moral bi-
ti tudi vsacega politikujočega do-
pisovalca.

Predbacivalo nam se je, da smo
priporočali republikanskega pred-
sedniškega kandidata Tafta in ne
kandidata socialistične stranke
E. V. Debsa.

Res je, na prvi vpogled se bi to
lahko tolmačilo kot nekakšno iz-
dajalstvo delavskega ljudstva. —
Temu pa ni tako. Mi smo posled-
nji, ki bi koga izdajali, najmanj
pa delavske sloje, kateri tvorijo
pretežno večino naših naročnikov,
in pa ko nismo izdajice.

Toda preidimo k stvari, da se
bomo razumeli.

Prepričani smo, da je večina na-
ših cenjenih čitateljev mnenja, da
zdravnik leži bolezen. Mi pa pra-
vimo: Ne! Človeka leži narava in
zdravnik samo odstrani zapreke,
katere ovirajo naravi za uspešno
delovanje.

Isto velja v naši politiki.

Ako si hočemo — in to je ven-
dar naše strmljenje — naš polo-
žaj zboljšati, potem moramo od-
straniti zapreke, ki nam zabranju-
jejo pot do našega cilja.

Oglejmo si stvar podrobneje.

Računajmo s sedaj mirodajnim
političnimi strankami. Meščansko
časopisje je bilo krik zagnalo, češ,
expresednik Roosevelt je ustano-
vil progresivno stranko in sicer
tretjo politično stranko, s katero
se v bodoče mora računati. Res je;
progresivna stranka je ustanov-
ljena, toda po našem prepričanju
ni Rooseveltova stranka tretja pač
pa četrt! Meščansko časopisje je
naduto dovolj, ko prezira še dan-
es socialistično stranko, katera
raste in raste na čisto naravni na-
čin, ko drugače biti nemore.

Vprašanje je, če je razkol v re-
publikanski stranki, koristil ali
škodil socialistični stranki? Ni! Za
socialistično stranko pomeni ta
razkol toliko kot "sv. Blaža že-
gen", ko nič ne škodi, nič ne has-
ne. Socialistična stranka se mora
rekrutirati iz drugih elementov,
ko so oni.

Razkol, katerega je povzročil
bojeviti Colonel Roosevelt škodu-
je lastni, to je, republikanski
stranki, a velikansko koristi demo-
kratični; in kakor se čita v raz-
nih časnikih, ni docela izključeno,
da pri prihodnjih predsedniških
volitvah ne bi zmogla demokra-
tična stranka. —

Ali morebiti znamo si nadjati
zmago socialistične stranke? Ne!
In v doglednem času tudi še ne!!
V Ameriki je še na milijone de-
lavecev, ki slepomišijo za S. Gom-
persom in sličnim delavskem vo-
diteljem; in dokler se delaveci ne
otresejo svojih dvoreznih parasi-
tov, toliko časa ni nade, da bi de-

lavec znal reči: "Mi smo prekosi-
li kapitaliste; zmaga je naša! So-
cialistično stranko tvorijo tu v A-
meriki tisti ljudje, katere je pred
leti Roosevelt označil za "nezaže-
ljene državljane." Tukaj rojeni,
tedaj ameriški delavec, je pasi-
ven če ne direktno odporen. Sicer
se pa ni za čuditi. Ameriški, tu
domorodni delavec ima boljše pla-
čo in boljše delo, kot pa inozemec.
Kadar bodo le ti sprevideali, da je
socializem blizu navršja, takrat
bodo k koritu pridrveli, kot čebe-
le k medu.

Stari in resničen pogovor pra-
vi, če se dva tepeta, ima o tem
tretji, dobiček. Baš tisto je pri
prihodnjih volitvah. Socialistična
stranka nemore zmagati, republi-
kanska je razdvojena in vsled te-
ga demokratična ojačena.

Toda demokratična stranka je
postavila za svojega predsedniške-
ga kandidata Mr. Wilsona, odkri-
tega sovražnika inozemskih de-
lavecev ob enem pa odločen pokro-
vitelj Kitajcev.

Ni dolgo tega, ko smo priobčili
dopis radikalnega socialista, v ka-
terem pravi, da so Kitajci tudi
ljudje. Da, da, kompare! Mi vemo
to prav dobro, da so Kitajci tudi
ljudje in pa ogromno veliko njih,
prav usmiljenja vredni; toda v
tem slučaju velja pa tisti prego-
vor, ki pravi, da je baje bog naj-
prvo sebi ustvaril brado in potem
še le drugim. Ako Zdr. države A-
meriške danes pripuste Kitajcem
svobodno naseljevanje, tedaj je
žnjamj Amerika preplovljena v
dveh mesecih.

Znano je, da so Kitajci silno
skromen narod; za to pa tudi de-
lajo malone za vsako plačo. In če
bi do tega prišlo, potem pa naši
rojaki kar naj povežejo svojo prta-
lo in — da rabimo Wilsonove
lastne besede — naj gredo, od ko-
der so prišli!

Razumite to, vi "excellent" po-
litikarji?

Toraj prosimo naše cenjene čita-
telje, da to dejstvo vpoštevajo.
Za vsaki slučaj vpoštevajmo in
ogledimo si merodajne predsedni-
ške kandidate Taft, Roosevelt in
Wilsona.

O poslednjim nam ni potreba
obširneje razpravljati in to tem
manj, ko so cenj. čitatelji že čit-
ali naše članke, ki se tičejo Mr.
Wilsona; omeniti hočemo le toli-
ko, da je bil Wilson te dni v Chi-
cagi, in da je bil sprejem takisto
klavren, kakor klavren je bil nje-
gov govor.

Mr. Theodore Roosevelt, je i-
mel precej let v svojih rokah kr-
milo usode Zdr. držav. Govoril je
silno veliko, poslušal svoje sveto-
valec malo, storil pa za delavece
prav nič. Razne truste je kar eno-
stavno pohrustal; proti njim ve-
likanske procese dal uvesti, stalo je
ogromnega denarja — seveda ne
njegovega, pač pa davkoplačeval-
čevega — in vspeh vsakega take-
ga procesa — in bilo jih je pre-
cej — je bila gorostasna — bla-
maža. Spominjamo se velikanske-
ga procesa, ki ga je vlada naperi-
la proti Standard Oil Comp. ozi-
roma proti John Rockefellerju. —

Proces je državo stal blizu \$300-
000, a kakšen je bil konečni izid?
Ni! Davkoplačevalci so stroške
plačali, Rockefeller se pa smejal.

Sličan proces je bil naperjen
proti jeklenemu trustu in zaklju-
ček istega, kot pri Standard Oil
Comp. In takih bobnečih procesov
je Colonel Roosevelt več vprizo-
ril, toda vselej klaverno pogorel.

Pri tej priliki naj omenimo še
en Rooseveltov proces, ki je bil, če
se ne motimo poslednji njegovega
vladanja.

Ta proces ni bil naperjen mo-
biti proti kakšnem trustu, temveč
bila je tožba vložena proti ured-
niku in lastniku nekega lista in si-
cer radi častikraje. Dotični list je
Rooseveltu očital neke mahinaci-
je pri Panamskem prekopu, ki se
je baje šlo za več milijonov "ko-
mišna". Nekaj časa je Dorče pre-
mišljal kaj je storiti. Žalen se je
čutil, a ne kot predsednik marveč
vsa stvar se je tikala njegove ose-
be. Tedaj, kaj storiti? Ako toži
kot zasebnik, ga stane denar, in
stroške imeti ni maral. Našel je
neko rešitev takratni justični mi-
nistr in hajdi. Vložila je vlada tož-
bo proti dotičnikoma, češ, da je
Roosevelt žalen kot predsednik.
Meščansko časopisje je kar besne-
lo in grozilo, kaj se bo vse zgodi-
lo "krivecema". In sedaj pride

najbolje. Sodnija je določila dan
razprave, in ko se je dan bližal,
kaj se zgodi? Predsednik Zdr. dr-
žav Ameriških in polkovnik je tož-
bo — umaknil! Pustil je madež,
kateri se mu je očital, na sebi vi-
seti in nosi ga še danes.

Roosevelt je "bluffar" prvega
razreda! Na državne stroške je tož-
žaril razne kapitalistične korporaci-
je a za hrbtno jim pa podajal
roko.

O njem bi še lahko veliko, silno
veliko pisali, toda prostor ne do-
pušča. Skratka rečeno: Roosevelt,
je bil, je in ostane sluga dolarja,
a za delavstvo ni nič storil in tudi
ne misli kaj koristnega storiti. —
Kdor laže in bluffa, tisti je pri nas
zgubil kredit.

V uvodu omenjenih pisem, smo
bili vprašani, kaj je za delavstvo
koristnega storil sedanji predse-
dnik Taft? Res ni veliko, toda de-
setkrat več, kot pa njegov pred-
nik Roosevelt. In ko ne bi imel že
drugih, za delavstvo koristnih za-
slug, tedaj se mu nemore odreka-
ti ta, ko se je odločno in vpešno
protivil proti svobodnem naselje-
vanju Kitajcev. Tudi ne smemo
pozabiti, da je on kar na svojo ro-
ko razveljavil zastarelo leta 1838
s Rusijo sklepano pogodbo, za ka-
tero prekorišno dejanje je od
buržoazije žel marsikatero pikro.
Toda to spada v krog višje politi-
ke, ne pa v okvir omenjenih štirih
dopisalec. Kolikokrat je Taft
vetiral v obednih zbornicah spre-
jete predloge, katere bi se bile iz-
cimile kot kvar za nižje sloje, če
bi zakon postale.

Če pa že nič drugega ne bi bilo,
je že to vpoštevanje vredno, ko
predsednik Taft ni nasprotnik de-
lavstva, temveč ga ščiti, kjer in
kakor ga more, vpoštevaje svete svo-
jih svetovalec in vkrene po nje-
govem prepričanju. Vsega pa ni
kos ne Taft in nobeden predsednik
Zdr. držav, ker on je le izvršujoči
najvišji uradni republik, sklep-
čnost ima parlament.

Nam gotovo ni vseeno, kdo je
predsednik Zdr. držav, kajti če se
slabo godi delavcem, tudi nam ni
dobro. Zato pa moramo dalje in
globeje pogledati ter stokrat pre-
varitati, kaj in kako bi bilo boljše
za delavski stan, katerega, odkrito
rečeno, s ponosom zastopamo kot
vestni časnikarji.

Stojimo pred alternativo: Koga
naj se voli, ali Tafta ali Wilsona?
Edino ta dva predsedniška kan-
didata prideta resno v poštev.

Vsakemu volilec je prosto da-
no, da voli kogar hoče; in tudi
nam ne pride in ni prišlo v misel,
da bi katerega vsiljevali, toda po-
vdarjamo odločno, da ljubši nam
je desetkrat Taft kot pa Roose-
velt, in stokrat ljubši Taft kot ki-
tajski patriot Wilson!

Ali se hočemo boriti proti vetr-
nim mlinu, kot se je boril Donkvi-
žot? Ne, tega ne storimo, marveč
izvolimo iz vsega zla tisto, ki je
manjše, tedaj za nas manj nevar-
no. —

ZANEMARJANJE URADNIH DOLŽNOSTI IN POLITIČNA KAMPANJA.

Ameriška politika je dandanes
tako korupirana, da ni para na ce-
lem svetu. Kaj vse razni kandida-
ti za razna politična mesta store,
objubijo in koliko denarja, svo-
jega in ljudskega zapravijo, se ne
da kar s par besedami povedati.

Ni nam dosti mar na tem koliko
zapravi en ali drugi kandidat iz
svojega žepa, pač naj spregovorimo
par besed o tistih kandidatih,
ki drže državne službe, a drag
čas, katerega bi morali posvetiti
državi in ljudstvu, ki jih je zvo-
lilo, pa zapravljajo s tem, da ga
porabijo v svrhu svojih kampanj.
Ne bilo bi toliko sramotno ko bi
taki kandidati, ki so v državnih
službah, vrnili vladi ali državi ti-
sto plačo, katero dobe v času, ko
ne izvršujejo svojih uradnih po-
služ in so na političnem potovanju
za osebno korist.

V tem članku lotimo se samo
predsedniških kandidatov. Debsa
in Roosevelta pustimo na strani,
ker noben teh ne drži državnih ali
vladnih uradov, toraj tudi ne iz-
koriščajo države oziroma vlade v
tem oziru. Veliko šuma in trusča
delajo razni kandidati, ki se vo-
zijo s posebnimi vlaki od mesta do
mesta, samo o Taftu se ničesar ne
sliši. Marsikdo se bo vprašal, ka-
ko je to, da Taft ne potuje okoli

in obdržava shode in se kaže lju-
dsko, kakor to dela Woodrow Wil-
son in drugi. Molc od Taftove
strani, nekateri smatrajo za to, da
ni dosti moči za njegovo kandida-
turo. Toda temu ni tako.

Taft je predsednik Zdr. držav
in kot tak ima veliko opravila
vsaki dan in mu ne preostaja časa
za ture po mestih in trgih. Ker si
je svest, da so njegove dolžnosti
tako važne, da jih ne more zane-
marjati in ker tudi noče, da bi na
ljudske stroške tratil čas in zane-
marjal svoje dolžnosti in se kazal
volilecem, zato je ostal v beli hiši
in ne agitira okoli. On tudi trdi, da
ljudstvo ni neumno in da je lahko
videlo in se prepričalo, ako ni on
kot predsednik Zdr. držav v teku
svojega termina storil svojo dolž-
nost, ako ni bila njegova uprava
v korist splošnega ljudstva in ako
je bilo njegovo delo in uradovanje
povolji. Edino na to se zanaša in
je prepričan, da bo zvoljen.

Taft se je sam izrazil, da ga mi-
ka in da bi rad šel na potovanje,
da bi vsaj odgovarjal na napade od
strani svojih sovražnikov, toda
dolžnost ga veže, da služi ljudstvu
in da ostane v svojem uradu, pa
čepjav ne bo vsled tega znova
zvoljen.

Pot, katero si je zbral Taft v
tem boju za predsedništvo, je po-
polnoma drugačna od poti, katero
je ubral Mr. Wilson. Wilson je go-
vernor države New Jersey, a ven-
dar zapravi večji del svojega časa
na potovanju po deželi za svojo
izvolitev predsednikom. Tudi pred
nominacijo, ki se je zvršila na de-
mokratični konvenciji v Balti-
more, je bil izvan svoje države
skoro ves čas in delal na vse krip-
lje, da dobi predsedniško nomina-
cijo.

Smisel dolžnosti, ki jo imata ta
dva kandidata, si stoji v nasprot-
stvu.

Naši ljudje se pač ne bodejo
dali premočiti tistim kandidatom,
ki nastopajo z velikim hrushčem
in truščem, temveč bodo volili ka-
kor jim velevala zdrava pamet. Tu-
di se ne bodo dali vjeti na limani-
ce junakov tretjega termina, kate-
rega kandidatura je umetno vpri-
zorjena politična igra, ki ne obeča
delavcu nobenih gotovosti, sploh
ničesar, na kar se bi smel delavec
zanesti.

Kar se tiče Wilsonovih obljub,
moramo izjaviti, da iste so samo
obljube. Isti do sedaj še ni ničesar
storil, na kar bi bil lahko pono-
sen. Isto vemo tudi o Rooseveltu,
vemo pa tudi kdo je Taft in v ko-
liko se smemo nanj zanesti. Bese-
de še niso dejanja.

Očividno je, da se bo bil volilni
boj za predsedništvo med štirimi
kandidati in da eden bo izvoljen,
ako dobi postavno število glasov.

Wilson je posebno živahen, dasi
zanemarja svoj urad kot guvernora
države New Jersey. Roosevelt —
politična mešanica — sedaj grmi
proti Taftu, Wilsonu in Debsu. —
Vsi so za nič, samo on, ki bi rad
v tretje zasel vladni prestol in ga
držal do smrti, ako mu bo ljud-
stvo pustilo, je odrešenik am. re-
publike. Nekdo je celo očital Roo-
seveltu, da on kandidira samo za-
to, da bi Taftu in Debsu odnesel
glasove, da bi bil Wilson zvoljen
in da bi po Wilsonovi administraci-
ji, za katero se ve že sedaj, da bo
za narod pogubna, zopet on —
Roosevelt — pri predsedniških
volitvah leta 1916 prišel do pred-
sedništva.

Dobro vemo kake čase smo ime-
li takrat ko je Roosevelt vladal, do
bro vemo kake čase imamo sedaj,
vemo pa ne kaka mizerija nas ča-
ka, ako Wilson zasede vladni pre-
stol.

Kako nekonekventno je demo-
kratično časopisje, povzamemo iz
Wilsonovega časopisa, ki pravi:
Samo dobra poročila prihajajo z
vseh delov dežele. Delavci imajo
še precej dela in zasluži se tudi.
Demokratični režim pa bo razburil
delavstvo in kapitaliste."

Iz tega je razvidno, da republi-
kanska administracija jim je po-
volji, a hočejo imeti polom.

Volileci se ne bodo brigali toliko
za lepo speljane govore, oni hoče-
jo imeti dosti dela, veliko zasluž-
ka in dovolj jela. Volili bodo za
tiste kandidate, ki v resnici kaja
store, ne pa samo futrajo svoje
poslušalce z mamljivimi besedami,
na račun volilcev — davkoplače-
valcev.

CENE MESA IN MESARSKI TRUST.

Zopetno povišanje cene mesa in
sicer na višino, kakoršne do sedaj
v Zdr. državah še ni bilo, je novo-
jurško "Solnee" napotilo, da je
poizvedovalo o cenah, ki se za a-
meriško meso plačujejo v inozem-
stvu.

Pri tem se je pokazal čudovit
rezultat, da je ameriško meso v
New Yorku dražji, kot pa
v Londonu.

In razmerje cene ni nikakor ne
neznatno.

Med tem ko ameriško meso
stane v Londonu povprečno 12 do
13¼ funt, plača se v New Yorku,
Chicago in drugod za isto meso 15
do 17¼ funt. Razlika za posamezne
vrste mesa, je še veliko večja. —
Dočim Londonec za svoj funt iz
Amerike importirani "Sirloin-
steak" plača s 19½ centi, mora
Njujorčan za isti "Sirloin" polo-
žiti 28 centov za funt. In to, vzlie
temu, da je bilo ameriško meso a-
li živina iz New Yorka 3000 milj
preko morja v Liverpool trans-
portirano, tam preloženo in po že-
lezniški prepeljano v London.

Vzrok temu, da morejo Angle-
ži ameriško meso v svoji deželi ce-
neje kupiti, kot Amerikanci in
svoji lastni deželi, leži v tem, ko
konkurenca ostalih meso produci-
rajočih dežel, sosebno Avstralija
in Južna-Amerika, ameriške me-
sarske kompanije prisilijo, da ce-
ne prikrojijo onim deželam.

Dejstvo pa tudi dokazuje, da a-
meriški mesarski trust, ki vzlie
vsem "preiskavam", obtožbam in
"razpustitvam", alej kot prej pre-
vladuje ameriški mesni trg in bi
znal svoje izdelke ceneje prodaja-
ti če bi — hotel.

Razne trditve se postavljajo,
da bi se opravičile in pojasnile
vedno rastoče cene mesa.

Tu se posebno povdarja, da se
zmanjšuje število ameriške živine,
in da se osebno to naraščanjem pre-
bivalstva znižuje.

Dejstvo je, da je bilo leta 1900
v Zdr. državah 35,349,563 govedi,
in da je takrat prišlo na osebo
prebivalstva 47 stotink odstotka.
Tedaj je bilo za vsacega prebival-
ca države nekaj manj kot pol go-
vedi.

In sedaj?! Število govedi v Zdr.
državah je znašalo leta 1910
47,279,000. Na vsako osebo prebi-
valstva pride tedaj 53 stotink ene
govedi. Potemtakem ni goveda sa-
mo na število narastla, temveč tu-
di v razmerju s številom ljudstva.
Trditve mesarjev oziroma trusta,
da je "malo" živine, se mora o-
značiti za nesramno laž.

Drugi slični ugovori in pojasni-
la so se pri temeljiti preiskavi iz-
kazali, kot neresnična.

Dejstvo je, da mesni trust, če
razpuščen ali ne razpuščen, prej
kakor potlej določa cene mesa v
Zdr. državah in da poskuša iste
vedno višje tirati. Devetdeset mi-
lijonov ljudi je odvisnih od enega
ducata roparjev, kateri mesna ži-
vila te dežele in njih cene kontro-
lirajo in diktirajo. Lopovi nesram-
no odirajo proletarijat in država
jim baje ni kos!! Škandal za svo-
bodno deželo, ki se v inozemstvu
šopiri s svojo svobodno enako-
pravnostjo, a tu, doma pa dopu-
šča, da delavstvo omaguje vsled
ropa tistih par brigantov, ki cene
najnujnejšega živeža pretirano in
neopravičeno kviško tirajo. Sra-
mota!!!

Da je pa to mogoče, je kriva
naša visoka carinska politika.

Ameriški carinski tarif določa,
da za uvoženo živo žival se plača
carina 27½ odstotkov vrednosti,
to je, od vrednosti \$100 je plačati
carine \$27.50. Za importirane me-
se izdelke se plača 22 odstotkov
od vrednosti.

Taka ogromna carina pač iz-
ključuje importiranje večje mno-
žine mesa in mesnih izdelkov, sto-
ri nemogoče, da bi prišlo na ame-
riški trg meso iz vzunajnih meso
producirajočih dežel.

Na Angleškem, kjer je uvoz me-
sa in živine carine prost, je kon-
kurenca Avstralije in Južne-Ame-
rike imela posledico, da je cena
ameriškega mesa padla za eno tre-
tjino ter je bilo za toliko meso ce-
neje na Angleškem, kot pa v A-
meriki.

Odprava uvozne carine na živi-
no in meso, bi gotovo tudi v Zdr.
državah cene mesa znižala, ker bi

kot konkurenti nastopile Kanada,
Avstralija in Južna-Amerika.

Toda mesarski trust zna že se-
daj preprečiti nevarnost, da bi se
odpravil sedanji carinski tarif.

Skuša namreč si podjarmiti
južno ameriške in avstralske
mesne producente, kakor si je
podjarmil mesno produkcijo v
Zdr. državah.

V Južni-Ameriki je tukajšnji
mestni trust ustanovil velikanske
klavnice in razpošiljavnice; delo-
ma se je vkoreninil tudi v Av-
straliji, toda tam mu vlada še na-
sprotuje, kar pa bo bržkone tudi
premagano.

V onih deželah pripravlja tam-
kajšnjo živino ameriški mesni
trust za evropejske dežele in se
tam veliko ceneje kupi, kot isti
trust prodaja ameriško meso v A-
meriki.

Odprava carine od živine in me-
sa bi brezdvomno znižala ceno me-
su in mesnim izdelkom v Zdr. dr-
žavah; toda to, kakor je videti,
ne bi zadostovalo, da bi se ugo-
nabila premoč in nadvlada mesne-
ga trusta, kateri tudi pričenja
nadkriljevati mesno produkcijo v
inozemstvu. K temu je potrebno
radikalno sredstvo: Da država
prevzame mesno produkcijo. Od-
pravo trusta vsled podržavljanja
produkcije.

In če hočemo pravični biti, kar
tudi smo, tedaj edino socializem
zamore rešiti ljudstvo te dežele iz
krempljev trustnih lopovov!

DOPIS.

Wilburton, Okla.

Prosim, da priobčite teh par vr-
stic v cenjenem listu Glas Svobo-
de. Z delom se nemorem pohvaliti,
ker se še vedno zelo slabo dela in
tudi trije premožni rovi so še se-
daj zaprti ter se sploh ne zna, ke-
daj jih bodo odprli.

Prvega septembra sem na vabi-
lo obiskal rojake v štirinajst milj
oddaljeni naselbini Adamson, ki so
imeli svojo prvo veselico, katere
smo se udeležili tudi štirje samski
in en oženjen Slovenec s soprogo
iz Wilburtona. Zabava je bila sko-
zi in skozi izvrstna, in da godbe
ni manjkalo, se samo ob sebi razu-
me, tako da so tudi plesateljci
lahko podplate nabrusili kolikor
so hoteli.

Zato se vsem Slovencem v A-
damsonu za postrežbo in zabavo
na tem mestu lepo zahvalim ter že-
lim, da bi zopet kmalo kaj slične-
ga priredili, kakor 1. septembra.

Pri tej priliki sem v Adamsonu
bivajočim Slovencem omenil "Slo-
vensko Sirotišnico" in vprašal če
hoče kateri kaj prispevati za to-
prekorisno stvar. Odzvali so se
mojemu vabilu vsi in darovali
vsaki po svoji moči, tako da sem
nabral \$18.40. za katere se vsem
darovalcem najtopljeje zahvalju-
jem.

K sklepu pozdravim vse svobo-
domiselne rojake in rojakinje si-
rom Amerike.

Fr. Laufar.

PRODAM

40 in 80 akrov kos ravnine najbo-
lje zemlje v Ameriki in jaz pose-
kam vse na 30 ali 40 akrih, obkle-
stim veje, da se hitro vse požge v
letu dni.

Cena \$30.00 akre. Zemlje iz-
ključno v gozdu ne prodajam več
Slovencem, ker je ne znajo čistiti.
Po mojih skrbnih študijah je na
gorenji način, je vsakemu obstoj
in blagostanje zagotovljen. Dam
vsakemu 40 akrov zastoj (meni
proste roke kar hočem saditi) ka-
teri mi pokaže zemljo v Ameriki,
ki bo več plačala akre, ko ta.
Kmetijstvo ali sadje. Garantiram
vsakemu 15% obresti na njegov
denar letno, kd

Slovensko Delavsko Podporno in

Penzijsko Društvo

Ustanov. 21. nov. 1909 Inkerp. 15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
PODPREDSEDNIK: Anton Ferbežar, Adamsburg, Pa.
TAJNIK: J. Hauptman, Box 140 Darragh, Pa.
ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
BLAGAJNIK: Alojz Flere, Box 121, Adamsburg, Pa.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
JAKOB GODETZ, Darragh, Pa.
BLAZ ŒELIK, Adamsburg, Pa. Box 23

VRHOVNI ZDRAVNIK:

GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

Društva in rojaki naj pisma pošiljajo tajniku; denar pa blagajniku in nikomur drugemu.

UHO IN SLUH.

Nadaljevanje.

Kako torej slišimo?

Slišimo zvok zvona in rečemo "zvoni zveni", dasiravno se zvoni le treste. Zvok postane stoprav v našem ušesu — za glušca nimajo tresovi zvona nobenega pomena.

Tresoca se struna povzroča zvok s tem, da pregibljuje njene tresove sosedne zračne delce; le-ti trčijo potem ob bobnič, ki tresove prenaša s pomočjo slušnih koščič na labirint. Tako se zaporedoma pretresejo različni deli slušnega ustroja, ki povzročajo navsezadnje na nam nedoumen način tisti dogodek, ki se ga zavedamo kot zvočni občutek.

Da postane zvok, treba je torej, da se pretrese zvok. Tresovi se širijo po zraku, kakor valovi po vodi, v katero smo vrgli kamen — gostijo in redčijo zračne plasti. Čim večja je tvarina zvočnega predmeta, tem silnejše se torej zvok gosti in redči, tem močnejši je torej zvok.

Zvok je dokaj počasnejši od luči; njegova hitrost znaša ob mirnem zraku 340 metrov v sekundi, dočim prepotuje luč v istem trenutku več tisoč milj. Ako se sproži top, vidimo dosti hitreje blisk, nego slišimo pok.

Kadar dospo zvočni valovi do uhlja, se ondi zbera ter gredečo skozi sluhovod trčijo ob bobnič, ki se vsled tega pretrese; z njim začne vibrirati kladivec, ki je nanj priraščeno, s kladivcem nakovalec in stremen; stremen pa je s svojim podnožjem pritrjen na koščico, zastirajočo jajčasto okenca. Ko se pregiblje stremen, se vlekneta ta koščica, v istem hipu pa se izboči tudi koščica okroglega okenca in naopak. To je torej namen okroglega okenca, ker se inače ne bi mogla vzburkati voda v labirintu, obkroženem od trdih kosti.

Kadar torej stremen s svojim podnožjem pregiblje koščico jajčaste okenca, vibrira tudi voda v labirintu, morajo tudi vibrirati razrastki slušnega živeca, plavajoči v tej tekočini. Podraženje živčnih razrastkov pa priobčuje kakor brzojavna žica ta dojem dotičnim možganskim stanicam — ondi se pretvori to mehanično podruženje na nam nedoumen način v dojem "zvok".

Tudi lobanjske kosti prevajajo zvok. Ako zamašimo ušesi ter pritismo uro ob teme, slišimo njeno tikanje.

Govoriti nam je še o različnih zvočnih pomenih, v prvi vrsti o jakosti zvoka.

Čim večja je tvarina zvenečega telesa, čim daljši in širši so njegovi razmazi, tem bolj se tudi gosti in redči prevodni medij t. j. zrak, tem jačji je tudi zvok. Čim večji so razmazi posameznih tresov, tem silnejše se vzgiblje bobnič in labi-

rintova voda, tem intenzivnejše se podražuje slušni živec. — Visoki zvoki so pri inače enakih pogojih jačji od nizkih.

Razločati nam je nadalje šum in muzikalno milozvočje.

Pri šumu je gibanje zračnih delcev docela nepravilno; zvok se torej gosti in redči povsem neenako in brez stalnega pravila; pri čistem zvoku ali akordu se pretresejo zračni delci redno po nekem določenem zakonu.

Jasno nam je sedaj, zakaj se slušni živec pri vstopu v notranje uho cepi v dva dela, v obločni in polžični živec. Kortijeve palčice v polžnici, napete kakor žice na klavirju, vibrirajo samo pri čistih, periodičnih tresovih, dočim se vzgibljujejo ušesni kamenčki in tanki lasci v oblokih tudi pri šumu t. j. pri nepravilnih tresovih.

Muzikalna višina zvoka je odvisna od števila tresov v sekundi.

Zvoki, katere človeško uho še zaznava, imajo najnižji 16, najvišji 38.000 tresov v sekundi, obsegajo torej 11 oktav; zvoki pa, ki se uporabljajo v glasbi, so povzročeni po tresovih, katerih število je 40 do 4000 v sekundi, obsegajo torej le 7 oktav.

Omeniti še moramo "timbre" ali zvočno bojo. Ako namreč sprožimo enoinisto noto na raznih glasbenih instrumentih n. pr. na gosli in na klavirju, imata zvočka, ki ju slišimo, sicer enako višino, vendar pa različno značaj. Baš ta značaj je odvisen od kakovosti glasbila samega.

Jakost zvoka zavisi od velikosti tresov, višina zvoka od števila tresov v časovni enoti, in zvočna boja od oblike tresov t. j. od sestava zračnih delcev, gibajočih se med seboj.

Naposled si moramo še ogledati uho s kosmetičnega stališča, razpravljati moramo o lepem ušesu; glede na to nam je upoštevati zgolj vnanje uho ali uhelje.

Lepo oko gospoduje celemu obličju ter mu daje svoj posebni značaj; lepota ušesa ni tako izrazita ter stopa bolj v ozadje — seveda pa tudi nedostatek ušesa ali pa nepravilnost v obliki zelo kazi in pači inače miloviden obraz.

Temeljna oblika vnanjega ušesa je ponajveč zavisna od prvega razvitka njegovega — merodajni so rodinski in plemenski vplivi; zlahka trdimo, da nimata niti dva človeka enakih ušes, dasiravno razlika morebiti ni preveč očitna. Vendar pa utegnejo tudi druge okoliščine, zlasti v rani mladosti vplivati na uho v ugodnem ali neugodnem oziru n. pr. kako se pri dojenčku čepica privezuje na glavo itd.

Kakšno pa budi lepo uho?

V prvi vrsti ne sme biti preveč od glave odmaknjeno. Tako klapasto

uho daje licu živinski značaj. Uho seveda tudi ne sme biti čisto k glavi pritisnjeno, ker potemtakem izginjajo njegove konture. Uho mora biti srednje velikosti, anatomsko pravilno zgrajeno, ne sme biti preveč mesnato, ni prozorno in slednjič mora imeti dobro razvito ušnico.

Lepoto ušesa je treba tudi negovati; v prvi vrsti je potrebna snaga — saj je baš uho najbolj izpostavljeno prahu in dimu, ki se kaj rad vlaga v njegove gubice in v sluhovod.

Na tem mestu moramo omenjati tudi najznamenitejši nakit obličja — nausnice ali uhane.

O potrebi in upravičenosti uhanov so mnenja različna. Nekateri pravijo: grdemu obrazu tudi najlepši in najdragocenejši uhani ne morejo podariti dražesti in milovidenosti; lepemu licu pa sploh ni treba nikakršnega nakita:

"Lepa, najlepša si sama ob sebi. Lišpa ni treba, oj deklica, tebi."

Toda že od pamtveka nosijo ljudje uhane. V starem zakonu čitamo, da je Abraham poklonil uhane Rebeki "ad captandam benevolentiam". Tudi v ženskih kipih antike nahajamo majhne jamice v uhljavah.

Pri nas Slovencih je navada nositi uhane, splošno razširjena, celo v najsiromošnejših slojih; saj se moški nosijo svoje "zamorčke". K tej navadi je ponajveč pripomoglo mnenje, da je za otrokovo zdravje zelo koristno, ako se mu prebode uhljica. Seveda je to le prazna vera; naopak je pri slabih in škrofuloznih otrokih kvarno predirati uhljico, ker vsled tega zlahka nastanejo kraste in nevarne otekline.

Brez dvoma pa so uhani najznamenitejši in najskladnejši nakit ženskega lica; seveda ne smejo biti preveliki in pretežki; prilagoditi se morajo obliki glave in osebnosti obličja.

Podolgovat obraz in dolg vrat zahtevata dolgo, visečo uhano, ki se proti vratu navzdol razširjuje; krasotica okroglega lica in kratkega vratu pa mora nositi kratki ter ozki nausnici.

Novorojenci so večinoma naglušni; zakaj v bobničevi duplini, v kateri se zvok po slušnih koščicah prevaja mehničnim potom, še nedostaja zraku — zvok prihaja stoprav kot posledica dihanja polagoma skozi Evstahijevo cev v duplino; tudi sluhovod je še zatvoren, ker se njegove stene stikajo.

Tekom prvih dni začenja otrok reagirati na zvočne vtiske kot take, napihavanje s sapo in močne pretrese občuti že poprej. V petem in šestem tednu je to že jasneje izraženo; otrok se vsled šuma podnevi laže zbudi iz spanja. Koncem prvega četrtletja že obrača otrok svojo glavo tja, kjer izvira šum.

Godbo poslušajo otroci s slastjo: kričeč dojenec se da s petjem pomiriti.

Otroci, ki imajo muzikalni posluš, delajo že v drugem letu plešoč korake po ritmu godbe ter poskušajo posnemati pesem, ki jo mati zapoje.

Sluh je torej že izza mladosti treba skrbno izobraževati kakor za glasbo, tako tudi za govor. Otroci se mora učiti deklamacije, petja in glasbe sploh. Zlasti je paziti na blagoslavje in čisto izgovorjavo besedi.

V mladeniški dobi je sluh najbistrejši; toda že v pozni moški dobi je malo ljudi, ki slišijo na obeh ušesih enakodobre in prav redki so starci, ki imajo še prav bister sluh.

Sluh je namreč oni čut, ki najprvi peša in slabi v starosti; na ušesih boleha namreč dosti več ljudi, nego na očeh. Temu so krivi razni vzroki.

Zlasti škrofulozna deca boleha že v rani mladosti na ušesih; čestokrat se napravijo kraste na uhlju in v sluhovodu — iz sluhovoda se izteje sprva neka vodena, a pozneje gnojna tekočina. Tudi pri škrlatici, doberih in hripi večkrat oboli osrednje uho.

Sluh peša, ako se uho delj časa izpostavlja silnim zvočnim pretresom; zbog tega je precejšnje število kovačev, fužinarjev, topničarjev itd. naglušnih. Hipna izpre-

memba toplote in zračnega tlaku istotako neugodno vpliva na uho.

Tudi brezumno uživanje alkoholnih pijač in tobaka je dostikrat vzrok rani naglušnosti. Alkoholiki in kadilci imajo večinoma kronični katar v grlu in v nosu. Ker je pa grlo in zadnji del nosne dupline po Evstahijevi cevi v zvezi z osrednjim ušesom, prehaja nosni in grlovni katar tudi na osrednje uho.

V sluhovodu se nagromadi čestokrat preveč ušesnega masla ter se ondi utrdi; vsled tega človek slabo sliši; neprestano mu zveni po ušesu. Dogaja se to zlasti pri takih ljudeh, ki so ves dan na plamen in se poleg tega močno potijo. Taki trdi zamaški ušesnega gnoja se morajo seveda odstraniti.

Dostikrat uide v sluhovod muha ali kaka druga živalica, posebno ako človek zaspi na trati ali na goli zemlji. Seveda nobena živalica ne prihaja namenoma v temni sluhovod, temveč vedno le po slučajju. Tako nezasluženo slavo uživa nedolžna strigalica (Forficula auricularia), ki ji ponekod tudi pravijo uholaz.

Zdravo uho ni smeti zamenjati z občutljivim ušesom. Zdrav in dober slušni organ mora prenašati tudi jake glasove in silno šumenje, ne da bi občutil bolečine. Občutljivo uho je pa vedno znak bolezni ali vsaj nervoznosti. Pri otrocih in razdražljivih ljudeh utegnejo močni poki povzročiti glavobol, krče, omedlevico, krvavenje iz ušes in iz nosa itd.

Dokazano je, da imajo narodje, stoječi na najnižji stopinji kulturnega razvoja bistrejši sluh, nego mi, ki nismo več vajeni vsprejemati vase vse raznolične nežne glasove prirode.

Ženska ima finejši sluh, ker je telesno šibkejša in zbog tega bolj občutljiva od moškega; tudi ni tako čisto izpostavljena raznim izpremembam ter ni privajena takšnim razvadam, kakor moški. Iz vseh teh razlogov ima ženska tudi v visokih letih bistrejši sluh nego moški.

Znano je, da imajo slepci čudovito razvit sluh. Narava namreč nadomešča iz lastnih moči. Komur je ugasil vid, temu daje ostrejšo čute za drugo lepoto v življenju.

Slepec Roman pripoveduje mladici Bredi:

"Odkar me je zapustila luč, so se vsi moji ostali čuti podeseterili in postoterili. Na primer sluh; z njim slišim bogvekolikrat več od vseh drugih, z njim spoznavam ljudi, ki so še daleč od mene; človeka na cesti, korak na hodniku, način, kako kdo potrka na vrata. S sluhom razločam let ptiča, ki frči mimo okna. In — čujte: to je navadno, da si zapomnim znanec po hoji; ali jaz jih poznam tako, da razločam vsakega posameznika, izmed mnogih. . . . Še več: vi veste, da zveni iz človekovih korakov tudi to, kar vidijo sicer oči, na obrazu in na vsej prikazni. Lepo ženske čutim po hoji, po šumenju obleke — poleg tega, da jih spoznavam po vonjavi njihovih las, ki prihaja k meni oddaleč. — Tako tudi jaz ne izgubljam tiste lepote, ki jo ljubim." (Vladimir Levstik: Obsojenci. Ljubljana, Schwentner 1909.)

Završujemo s to zgovorno izpovedjo!

V Šmarju pri Jelšah, 9. maja 1911. Dr. Jos. Rakež.

Denar pošiljamo v domovino.

Po sledečih cenah:	
\$10.35	K. 50
\$20.50	K. 100
\$30.85	K. 150
\$41.00	K. 200
\$61.50	K. 300
\$102.50	K. 500
\$204.50	K. 1000
\$1020.00	K. 5000

S temi cenami so vračunjeni vsi stroški.

PRODAJAMO ŠIFKARTE v domovino in obratno **MENJAMO DENAR.** Govorimo slovenski.

Kasnar State Bank 1900 Blue Island ave., Chicago, Ill.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI VOZIJO iz AVSTRO-OGERSKE v NEW YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Argentina	23. oktobra	Martha Washington	5. oktobra
Alice	6. novembra	Laura	25. septembra

Parniki odplujejo vedno ob srednjem obdobju popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na Canal Street v South Brooklynu.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in prikladna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co., GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO

2 Washington St., New York, N. Y.
 K. H. Kempf glavni zast. na zapadu 120 N. La Salle St. Chicago

Modne obleke in svršniki.

Največja zaloga, najboljša kakovost in najnižje cene najdete vedno pri

THE ATLAS CLOTHING CO.

JELINEK in MAYER, imetelja.

vogal Blue Island Ave in 18 cesta

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
 od 8.—10. ure popoldne
 od 1.—3. ure popoldne in
 od 6.—8.30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
 814 Ashland Ave.:
 od 4.—5. popoldne.
 Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.
 DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskajte torej Slovana v svojo korist.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega jočmena.

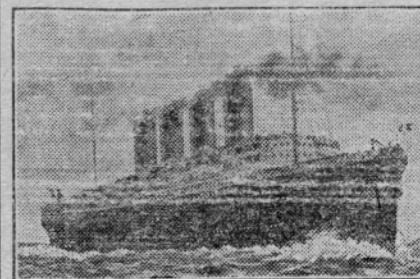
LAGER | MAGNET | GRANAT

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoris gostilno, ne zabi se obemiti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Compagnie Générale Transatlantique

Iz New York v Avstrijo čez Havre Basel.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe, srazne postelje, vino in razna mesna jedila.

Pristanišče 57 North River
 vzhodje 15th St., New York City

HITRI POŠTNI PARNIKI odplujejo vsak četrtek ob 10. uri zjutraj:
 S. S. France (nov dvovijak) S. S. La Provence
 S. S. La Lorraine S. S. La Savoie

Najboljše udobnosti v III. razredu.

Odplujejo vsako soboto ob 3. pop.

S. S. Rochambeau (nov dvovijak) S. S. Chicago
 S. S. Niagara S. S. La Touraine

Glavni zastop na 19 State St., New York. MAURICE W. KOZMINSKI.
 glavni zastopnik za zapada 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

Obednica

Garden City Hotel & Buffet

Štefan Skendrovic lastnik
 Izbrana domača vina, likerji in cigare

1345 W. 18th Street
 Chicago

Tel. Canal 4671

Telefon: Canal 3014

NAZDAR!

SALOON s kegljiščem

kjer točim vedno sveže pivo in druge raznovrstne pijače. Domače vino. Unike cigare. Potniki doli pri meni čedna prenočišča. Potrežem vsakemu točno in izbornu.

MARTIN POTOKAR
 1625 So. Center Ave., Chicago, Ill.

GLAS SVOBODE CO. 1809-1813 S. LOOMIS STREET, CHICAGO.

POŠLJITE mi brošur: "Škof proti župniku", za kar prilagam

POŠILJAM podporo za lastno tiskarno

NAROČNINO za Glas Svobode

Skup.

Ime prilmek

Naslov

Mesto in država

Sem starali nov naročnik

DOPISI.

Claridge, Pa.

Prosim, da priobčite sledečih par vrstic v vašem cenjenemu listu Glas Svobode.

Na pisma brez podpisa ali naslova, se nemore odgovarjati v časopisih kakor bi dotičnik zaslužil, toda naj omenim nastopno:

Kakor je rojakom znano, iskala sem podpisano potom časopisov svojega moža, kateremu se je bil zmešal um in mene 30. junija t. l. zapustil z otroki vred v veliki bedi. Na dotični oglas sem prejela nesramno pismo brez podpisa od nekega lopova iz Fresno, Colo., v katerem mi piše take nesramne besede, da jih ni dati v javnost; omenim samo, da mi piše med drugim, češ, da se je meni bolj zmešal um, kot pa možu, ki ga iščem in da ga zato iščem, da bi ga dala zapreti in potem lažje z drugimi vodila ljubavnosti itd.

Nadalje lopov piše, da mi bo na vse odgovarjal in da je dosti takih Slovencev v Zdr. državah. — Tedaj nesramni lopov! Ako odgovoriš, tedaj se podpiši s polnim imenom in naslovom, da ti posvetim, kakor zaslužiš.

Mary Kladnik, Box 68.

Op. ur. Ta dopis smo izjemoma priobčili, ker na dopise brez podpisa se sploh ne odgovarja, in tako ste imeli Vi pismo enostavno v peči vreči ne pa se jeziti.

Riepetown, Nev.

Prosim malo prostora v našem listu Glas Svobode, da rojakom nekoliko sporočim o tukajšnjih razmerah. Slovencev nas tukaj ni veliko, samo tri družine in nekaj "streharjev". Moram pa omeniti, da sem se še le pred par tedni tukaj naselil. Alta, Utah bil je zelo všeč kraj, ali ta je pa še boljše; divji pelin mi kar nos kviško privzdigne, ker razširja svojo prijetno vonjavo sploh po vsej deželi Nevade.

Prvi dan, ko sem semkaj prišel, sem seveda takoj vprašal po Slovencih, ki so mi tudi pokazali, kje da živijo. Ko k njim pridem, so mi prav dobro postregli in med razgovorom sem tudi vprašal, je li kateri med njih naročnik na Glas Svobode. Seveda s prva so se mi posmehovali in ker sem bil sam med njimi, sem moral odnehati, kajti znalo bi se mi pripetiti, da se bi bil znašel na pešeni cesti. Trdili so oni, da ta list ni nič vreden in da ne piše drugega, kot če kak duhovnik greši s kuharico!

Med njimi je bil tudi eden, ko niti čitati in pisati ne zna, in baš ta je še najbolj zabavljaj; on je vse vedel, kaj piše Glas Svobode. No za sedaj dotičnika nočem imenovati, ker sicer bi morda kateri rekel, da sem "poštar", da naznam, kar vidim in slišim.

Konečno naj tudi omenim, da delamo tu v rudokopu, delo ni preslabo in tudi plača je nekako srednja. Ječmenovec je pa zelo skop; 15c en kozarec in to seveda vse "straight".

Posebnih novic ni, kot da je gospa storklja pisala gospej Frank Bajcovi, da jo poseti z darilom.

Za enkrat naj zadostuje ter pozdrav vsem svobodomislemcem.

John Žužek.

Lake City, Colo.

Iz naše naselbine se malo sliši, toraj sem se jaz namenil, da nekoliko opišem naše delavske razmere.

V tukajšnjih rudokopih se je do sedaj delalo s polno paro, kakor se še sedaj dela v nekaterih rudnikih. V tem rudniku nas je vposlenih deset Slovencev, kateri smo meseca avgusta ostali vsi brez plače in 4 t. m. smo izgubili vsaki po \$90, ter nevedno bomo li kaj od tega dobili ali ne.

Vse to se je kar na hitro zgodilo. Od zvečer na jutro so bili na majni napisi, ki so se glasili na Holes Mining and Milling Co., a jutraj so bili novi napisi, in tako smo videli, da smo prevarani. Storili smo takoj potrebne korake in mislimo, da bomo nekaj vseeno dobili, ker stara kompanija ima še veliko rude v rovu, katero si znamo vzeti in prodati. Tudi ima na poti od tu v Salido 95 ton in mislimo, da je naša last, če nas noče plačati po navadi.

Svetujem rojakom, da za sedaj sem ne hodijo radi dela in to osobito ne na Hedem Treasure Mine.

Zadostuje, ko smo mi žrtve teh kapitalistov. Kadar bo razprava končana, Vam poročam.

Pozdrav vsem čitateljem in čitateljicam našega prekristnega lista Glas Sv., a Vam gospod želim pa obilo novih naročnikov.

Anton Iskra.

Pueblo, Colo.

Gospodine Sojar preliha kroko-dilove solze v Am. Slovence; jeza ga tare nad gospodom Kalanom in njegovimi dopisi v Glas Svobodi. Gosp. Sojar piše:

"Lastnim očem nismo verjeli, ko smo brali v zadnji številki Glas Svobode, kako se pere zamorec Kalan v svobodomiselnem glasilu." Kaj vraga gosp. Sojar, ali vi tudi čitate Glas Svobode? Ali se ne bojite, da bi vas "pocitral" peklensček? Nadalje piše Sojar: "Nekdaj katoliški duhovnik se je zatekel k listu, ki je zanikal in blatil že vse, kar je kristjanom svetega." G. Sojar vi in vaši baki imate toliko svetosti na sebi, kot jo ima kužek na repu. Potem piše Sojar: "Ni je verske resnice, katere ta list ne bi bil blatil. Nekdaj katoliški duhovnik, se drzne še sedaj trditi, da v verskem oziru ni odpadnik, se zateče k listu ki je," — tukaj je božjast zgrabila Sojarjeve kremplje, ko piše — "pero nam zaostaja pred groznem bogokletstvom, najsve-tejši zakrament imenoval je "pe-čenko", katero uživajo katoliški teliki." Ha, ha, ha! Čujte naj-svetejše! Gosp. Sojar, vi in vaše najsvetejše ste od muh!!

Potem piše ta gospodin, ki ima trdejšo kožo kot nosorog: "V isti številki, v kateri se pere Jakob Kalan, imenuje bogoslužje, rok-us, in v isti številki, zametuje "sv. Pismo". Res globoko, globoko je moral pasti duhovnik, ki se druži s tako vrsto ljudi". G. Sojar, jaz pa pravim, da prokleto so slepi oni, kateri se družijo z ljudmi Sojarjevga kalibra. G. Sojar tudi vpraša g. Kalana, kaj mu je nek-daj rekel profesor o lažnjivih časnikarjih. S tem vprašanjem se je g. Sojar loputnil sam po svojih ustih. In vprašam g. Sojarja, kateri časnik pa more biti bolj laž-njiv na svetu, kot je oni, v kate-rega se zatekajo katoliški mazil-jenci in njih backi, to je: Am. Slovence!!

Nadalje piše g. Sojar: "V isti številki, v kateri se pojavlja kot dopisnik Jakob Kalan, blati neki nam Joliečanom le dobro znani Martin Kochevar žive in mrtve duhovnike in Kalana samega. Komu očita ljubico in nam želi dol-gega nosa ter obeta, da pride še! Le pridite sodrug Kochevar; naj-boljšje je, da pridete zopet za bla-gajnika k društvu sv. Jožefa v Jo-liet." G. Sojar, vaše zavijanje mi ni razumljivo. Zavaljo tega vas opominjam, da pridete s stvarjo na dan bolj natančno in razumljivo.

Gosp. Sojar, v števil. 35 Glas Svobode sem vas vprašal, ako pozna-te oni zaljubljeni parček, saj ve-ste g. Sojar, kateri se je peljal znami tremi iz Chicago v Joliet; a vi gospodine mi niste na to odgo-vorili. No g. Sojar, kaj vraga pa je z vami, da se bojite resnice? — Res g. Sojar imate trdo kožo kot stari m... ali batine Glas Svobode vam jo bodo omehčale, ker časi ko so popi nosili ta "debelo" so minili. Saj veste g. Sojar, da je nastopilo 20. stoletje, katero je stoletje izobraževanja in vede.

Konečno bi vam g. Sojar svetoval, da se udarite na vašo prsa in rečete: "Gospod odpusti meni največjemu grešniku v Chicagi!"

Pozdrav vsem čitateljem "Glas Svobode" in tudi g. Sojarju, ker on je tudi čitatelj, če pa je naroč-nik in plačnik, to ve urednik sam.

Martin Kochevar.

Issaquah, Wash.

Dolgo že ni bilo glasu iz tega mesteca, oziroma iz te delavske naselbine. Podpisana brata imava upanje, da se še dragi čitatelji Glas Svobode spominjajo dopisa v št. 17. t. l., da bode nova "Germania" Co., ki je kupila tukaj velik premogovnik, kateri že počiva od l. 1904, v kratkem pričela delati. Težko so tukajšnji, posebno pa delavski sloji, pričakovali časa, in sedaj je prišel.

Kakor je povedal superintenden-t od omenjenega rova, bo pri-hodnje leto dosti dela. Seveda, mora biti znano zavednemu ljud-

stvu, da taka stvar gre le počasi naprej. Sedaj je zaposlenih 20 mož, in kakor se sliši bode še ta mesec delalo okolo 50 mož, kar bo-de že velika pomoč tukajšnjim de-lavcem. Pred kratkim je C. O. zo-pet kupila 160 akrov sveta. In to kaže, da bode tukaj za delavce še nekaj kruha.

Želiva, da bi se tudi Slovenci tukaj bolj naselili, posebno pa ta-ki, kateri so bolj naprednega miš-ljenja, ker potem bi tudi v dru-štvenem oziru lažje napredovali; in tudi za list Glas Svobode, kot za prepotrebni "Slovenski Sanita-rij" bi se lažje agitiralo, kar je sedaj nemogoče.

To naj za danes zadostuje, a v kratkem času dobijo čitatelji Glas Svobode resnične in natančne po-datke o gorejnih stvari.

Pozdrav vsem zavednim čitate-ljem Glas Svobode, listu pa toliko naročnikov, da bi zares izhajal po dvakrat na teden.

John in Math Kramar.

Black Diamond, Wash.

Prosim dovolite mi malo prostora v vrlem delavskem listu, da malo spodbudim tukajšnje rojaki-nje k bolj naprednemu in složne-mu delovanju.

Odkrito povem, da ni moj nam-en se siliti v odpredje ter druge učiti; toda moja srčna želja je, da bi se tudi me ženske skupaj združile in delovale z možni vred za napredek in našo občo korist. Pustimo vse prepire in zavisti na strani in se poprimimo dela, ki bo v našo korist in korist našim potomcem ter lep vzgled vsem dru-gim. —

Tukaj imamo podporno društvo "Slovenke v boj za svobodo" št. 91 spadajoče k S. S. P. Z., ki pa ne napreduje, kakor smo se nadja-le pred ustanovitvijo. Kako nav-dušenje je bilo in koliko članice se je bilo vpisalo, ali žal, skesale so se pred ustanovitvijo društva in niso pristopile. Kaj jih je od tega odvrnilo, ne vem; samo toli-ko mi je znano, da nekatere so se dale pregovoriti od jezikov neved-nih klepetulj, katerih se itak ni-kjer ne manjka. Druge menda zo-pet pravijo, ko ne bi bilo te ali one pri društvu bi že pristopila, zopet druge: ko ne bi bila ta u-radnica in zopet druge: če ne bi bilo tam seje. Take in enake iz-govore menda delajo, ki pa ven-dar nimajo nikakoršnjega pome-na.

Drage rojakinje! Vzemimo ma-lo vzgled po možkih, ki pustijo na stran vso sovraštvo in mržnjo, ka-dar se vrši seja vzunaj dvorane in ne meneč se, kedo je predsednik, tajnik ali kak drugi uradnik, sa-mo da vestno izpolnjuje svoje dolžnosti. Zakaj vendar se ne bi me ženske tako ravnale in neme-neč se, naj bo ta ali ona pri društvu, samo da zadosti svoji nalogi in se ravna po pravilih.

Toraj vas vljudno vabim pri-družite se k nam in s tem poka-žite, da se tudi zavedate. Morda si marsiktera misli: saj jaz nepotre-bujem bolniške podpore; če bom malo bolna. Ali temu ni tako. — Vsak človek, če je bolan potrebu-je, in če ne drugega pa vsaj zve-stih prijateljev, da ga v slučaju nesreče tolažijo. In kje dobimo boljših prijateljev, kot baš pri društvih, kjer smo kot bratje in sestre. Ako pa katero doleti, da umre, je pa moža tudi silno dobra podpora, ker gotovo nemore stal-no delati, če je žena bolna in če so mali otročki.

Ako, drage rojakinje, vse to do-bro premislite, izginila nam bo vsaka mržna do te ali one stvari in prepričana sem, da se k nam pridružite in s tem nam pripomo-gle do napredovanja društva, a sebe pa zavarovale v slučaju bo-lezni in svoje pa, če katero smrt doleti.

Čitala sem tudi v Cl. Ameriki, kako je ta proti ženski volilni pra-vici. Toda nekaj je resnice na tem, ker nekatere žene res nič ne premi-slijo, kako in komu bi oddale svoj glas. Če pride kak rimski agent in ji malo na dušo pihne, no potem pa voli tako, kot on hoče.

Toraj drage rojakinje, dobro premislite popred, predno nare-di-te križ; ali, katera ljubi svojega moža in čuva z njim, ter ljubi svo-jeja očeta ali brata, tista bo do-bro premislila in nje vprašala za svet, za koga naj odda svoj glas. In tako ne bo poslušala ne agen-

tov i ne kapitalistov ter bo tako volila, da bo v korist delavcem, ne pa tistim tolstim kapitalistom.

Pozdravljam vse zavedne Slo-venke in Slovence širom Amerike, tebi vrli list pa želim obilo novih naročnikov in predplačnikov.

Matilda Petchnick.

Op. ur. Vaš povsem stvarni do-pis nas je silno razveselil. Prosimo oglasite se pogostoma in pomagaj-te nam orati ledino, katere je še toliko, da je groza. Da ste nam zdravi!

San Francisco, Calif.

Gotovo bo kedo mislil, da sem se že zariš za zimo v kak brlog po medvedovski. Toda temu ni tako. Hodim okrog ok' kraja do kraja ter si iščem boljšega delavskega položaja. Od vsega naveličan, sem se podal v že vzdavraj zaželjeno San Francisco. Mislil sem si, ako ravno tam dela ne dobim, saj go-tovo rastejo po ulicah pomorance, limone, grozdje itd., — mi ne bo treba biti lačen. Varal sem se. U-lice so razbite, da se človek komaj prerije naprej. Mesto S. F. občuti še danes veliki potres iz l. 1906. Nikakor nemorejo popraviti raz-rušenih hiš in ulic. San Francisco je res sloveče in precej veliko me-sto, to je že marsikateremu čita-telju znano. Delavske razmere so pa tako kisle, da je joj! Brezpo-selnih delavcev pohaja sem ter tja, da je žalostno gledati. Koliko delavcev je bilo že zapeljanih na to delo "Panama Pacific Exposi-tion"; so si mislili napraviti pri-tem delu življenje. Kdor bode vpošteval moj svet, neboče hodil po San Franciscu lačen in brez posla. Sploh je težko dobiti kaj vredno delo, ako nisi Am. držav-ljan ali pa v unio. Napraviti je treba za vsako delo prošnjo ter potem menda toliko časa čakati, da kateri umrje.

Za Worlds Panama Pacific Ex-position mora biti človek popol-noma pripravljen, da ugodí vsem zahtevam pri preiskavi zdravni-ka. Človeka skušajo za to delo, kot v starem kraju mešetarji konja na semnju. Ako nisi Am. državljan, niti nemoreš priti v to delo.

Toraj opozarjam rojake širom Amerike, da naj se vsaki ogiblje San Franciscu in nikar ne veruje napačnim poročilom, nekaterih listov, ki ne premislijo kaj je prav in kaj ni. Ko bi se ne bil sestel osebo s človekom, ki je pi-sal v G. N. št. 64 t. l. češ, da je dosti dela, bi ga bil na drobne kosce pokazal javnosti. Kdor ni-ma tukaj poznanih ljudi in da ne narajna dobrih ljudi, da mu po-magajo, je do konce revež. Toraj pročaj od San Franciscu!

Dobro pa je organizirano mesto S. F. za — prostitucijo; te je da vse mrgoli. Čemu je tega treba?! Zakaj mora toliko mladih deklet prodajati svoje telo? Kedo je te-mu vzrok? Delavei sami. Zakaj se pustijo držati v sužnosti kapitaliz-ma? Zakaj ne pokažejo na volilni dan, da je delavec vladar, ne pa kapitalist. Več pomagajo naši gla-sovi, kot kapitalistični milijoni. Toraj, zakaj bi bili sužni?

Labor day je bil tukaj dobro spoštovan; nad 35 tisoč unijskih delavcev se je vdeležilo koraka-nja po Market str. s rdečimi tra-kovi čez rameni ter napisom: "Vo-li za socializem". Vse poulične ka-re so morale počivati, dokler ni bilo konce korakanja. Žal, da sta prišla ravno en dan prepozno E. V. Debs in Darrow. E. V. Debs je govoril tu v S. F. 5. sept. in Dar-row 7ga. Vzlie slabemu in dežev-nemu vremenu se je vdeležilo mnogo poslušalcev Debsovega go-vora.

Ko sta Debsa v dvorano pripe-ljala socialistična kandidata za kongres 5. in 4. distrikta Ernest L. Reguin in Norman W. Pendle-ton je ljudstvo hotelo znoreti; ta-ko so ploskali, da ni mu bilo mo-goče pričeti govor, in tako je bilo med govorom. Govoril je nad eno uro in prav dobro razkrinkal sta-ro republikansko in demokratsko stranko. Dotaknil se je tudi dobro Colonela Theo. Roosevelta; imeno-val ga je jelena Moosi, kateri bo-de vstal v spominu sploh, posebno pa californskim kapitalistom. Žal, da se nekteri tako malo zanimajo za svojo korist.

Ob priliki kaj več.

Peter Kurnik.

It doesn't pay to neglect your Health.

Če pridete domov bolni, če imate glavobol, bolečine v prsih, grlu in potem obolite za nekaj tednov?

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER

poznano staro domače zdravilo vas reši bolečin, ako ga takoj rabite. Imejte vedno steklenico doma. Vsi predpisi so natisnjeni na omotu. 25c. in 50c. steklenice. Čuvajte se ponaredb in pazite na sidro in naše ime.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York, N.Y.
Dr. Richterjevo Congo Pilule olajšajo. (25c. all 50c.)

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanskim društvam za izdelovanje druž-tvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Nestvilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik

J. F. HALLER GOSTILNA

prve vrste.

Magnet pivu, mrzel in gorak prigrizek. Domači in importirani likerji. Tel. Canal 8096.

2103 Blue Island Av. cor. 21.St

SVOJI K SVOJIM!

"Ali že imate gramofon? Ali i-mate slovenske gramofonske plo-sče? Rabite li uro, verižico, prstan ali kakoršnosibodi zlatnino in sre-brnino? Vse to najdete v našem ceniku, ktereга Vam pošljemo za-stonj, in poštneine prosto, samo pišite ponj."

A. J. Terbovec & Co.

Nasledniki:

Derganc, Widetič & Co.

1622 Arapahoe St., Denver, Colo.

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobí mrzel in gorak prigrizek. Pod vodstvom Jos. S. Stastny

2005 Blue Island Ave.

Veliká Dvorana za društvene in unijske seje, in druga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

M. KARA

1919 So. HALSTED ST. cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati svojo najboljšo zalogo zimске in spomladne obuče.

Irgovina s nevodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuval najnovejše kako-vosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Bank.

Phone: Canal 80.

HOERBER'S CREAM OF MALT

Martin Nemanich,

GOSTILNA

Vogal 22. in Lincoln Street

Prost gorak in mrzel prigrizek vsak dan.

SLOVENCİ POSEČAJTE "Little Bohemio"

kjer se toči izbornio impor-tirano pilsensko, Anheuser Bush in Olympia pivo. Vae vedno na čepu!

Izvrstna kuhinja. Fina vina in smodke.

Za obilen poset se priporoča.

CYRIL FIALA, Prop.

Loomis Str. v neposredni bližini Blue Island Av. in zap. 18. ul.

Dr. J. H. ROTH

zdravnik in ranocelnik.

1664 Blue Island av. 2612 S. Millard av.

vogal 18 cesta blizu 58 ceste

od 9 do 10.30 dop. v jutro do 8 ure.

2.30 do 4 pop. od 12 do 2 pop.

6.30 do 8 pop. in po 8 večer.

Tel. Canal 85. Tel. Lawndale 3470.

ALI IMATE SLAB ŽELODEC?

Vam vročina in mrzla pljača škodi?

Tedaj uživajte Schefflov želo-dečni Kordijal, ki vam uravna želodec in dela apetit. Cena 50c.

Zdeluje in prodaja lekarnar

LOUIS SCHEFFEL,

20. cesta in Blue Island ave. CHICAGO.

RAZNO IN DRUGO

KRANJSKO.

Roparski napad. Iz Kamnika poročajo, da je prišel 27. avgusta popolaoma neznan, 40 do 50 let star človek na bližnji grad in prošil slikarjevo soprogo Matildo Klemenčičevo za miloščino. Klemenčičeva je dala možu majhno miloščino; v tem hipu pa jo neznanec s palico tako močno udaril po glavi, da se je zgrudila nezavestna. Ko se je zavedla, je opazila, da ji je napadalec ukradel iz zaprte omare za obleko dvajsetkronski bankovec, dve kroni in za eno krono drobiža, ter srebrno zapestnico.

Otrok se je zadušil. Te dni sta odšla zakonska Janez in Marija Semeja v Stanežičah pri Št. Vidu nad Ljubljano z doma in sta pustila osem mesecev staro hčerko pod nadzorstvom 70letne stare matere doma. Čez nekaj časa je tudi stara mati odšla z doma; preje je položila otroka v zibelko spat. Čez eno uro se je vrnila, otrok pa je ležal mrtev pod zibelko. Najbrže se je bila zibelka premočno zazibala, ko stare matere ni bilo doma; pri tem se je prevrnila in otroka zadušila pod sabo.

Ostri strelji na vojaških vajah. Pri vojaških vajah na Notranjskem, ki so se vršile te dni, so bili oddani v glavni bitki trije ostri strelji. Uvedli so preiskavo.

Nezgoda starčka. V ponedeljek preteklega tedna je šel 75letni Jurij Jaklič v kočevske hribe iskat piče za svinje. Ker ga ni bilo domov, so ga šli sosedje iskat, a brez uspeha. V petek je neki deček slišal v hribih klicanje. Ljudje so šli na dotično mesto, kjer je deček slišal klicanje in so kmalu našli čepico, ne daleč od tam pa starčka, stisnjenega med dve skali. Bil je tako slab, da ni mogel več govoriti in je po preteku nekaj ur umrl.

Zgorel je. Od Sv. Lovrenca na Dravskem polju poročajo: 28. avgusta je izbruhnil okrog polnoči ogenj v gospodarskem posloppju posestnika Jakoba Žumra, ki se je razširil dalje in uničil tudi gospodarsko posloppje posestnika Jožefa Medveda. Pri Žumru je v parni prenočeval 65letni revež Jože Geiser iz Ptujске gore, ki je zgorel. Našli so od njega le nekaj ožganih kosti. Najbrže je nastal ogenj vsled tega, ker je Geiser kadil in pri tem zaspal.

Štirinajst dneva plača za delavstvo pri c. kr. eraričnem rudniku se uvede že meseca oktobra t. l. Vsa akordna dela se bodo po dvakrat na mesec oddajala in sprejemala. Doslej se je to vršilo le enkrat mesečno.

V vodo je padla poleg državne ceste čez zid, na kojem je sedela, 73 let stara Marija Koder. Bila je več let odnašalka časnikov narodni čitalnici in tudi drugim društvom. Utonila je, preden jo je bilo mogoče izveči.

KOROŠKO.

Žrtve umetnega gnojenja. Pri Grabštajnu so poskusil z umetnim gnojenjem ondoto, precej obširno, že izsušeno močvirje spremeni v dober pašnik. Natrosili so po pašniku Tomaževo žilindro, 40 proc. kalijsko sol in čilski soliter. Opoldne je bilo trošenje gotovo. Popoldne pa se je zateklo iz bližnjih pašnikov neopaženo več živine, ki se je pasla celo popoldne brez vednosti gospodarjev in pastirjev na novo pognojenem svetu. Ko je prišla živina zvečer domov, niso opazili še nikakih posledic te usodne paše. Ob 11. pa je zapazil hlapec v nekem hlevu, da je postalo eno tele silno nemirno. Ko je poklical hlapec gospodarja, je tele že poginilo, obenem pa so videli, da leži mrtvi še dve kravi. V isti noči je poginilo še v dveh drugih hlevih 11 goved. Obolelo pa je 20 goved, katere pa so še pravočasno rešili. Raztelesenje trupel je dognalo, da je poginila živina vsled zastrupljenja z umetnimi gnojili. Ta slučaj zastrupljenja v avstrijskih alpskih deželah, namreč da je poginilo toliko živine naenkrat, resno opominja kmetovalce, kako strogo morajo paziti na živino, če vporabljajo za gnojenje pašnikov umetna gnojila.

PRIMORSKO.

Eksplodizija. V ladjedelnici Lazarus v Reki je hotel segreti kurjač Viktor Linč bet pri neki sesalnici. Ker pa je bila v sesalnici voda in se je ta izpremenila v paro, je bet eksplodiral, zagnal Linč 5 kg težke klešče ob nogo, ki so mu jo zdrobile in raztrgale, plin pa je vrgel kurjača še kakih 5 m daleč. Ogenj ki je pri tem nastal, so k sreči kmalu pogasili.

Poskušeni umor iz ljubosumja. Nedavno se je vršila pred tržaškim deželnim sodiščem obravnavna proti 36letnemu Bernardu Gallo zaradi poskušene trojnega umora. Bernard Gallo se je seznanil v Trstu s hčerko svoje gospodinje Ano Maraglino, ki je že omožena in ima dva otroka, mož njen pa je v vojni v Tripolitani. Razvil se je med njima ljubzensko razmerje. Gallo je bil silno ljubosumen, mlada žena pa precej lahkomiselna. Ko se je vrnil nekega večera Gallo domov, je naletel ženico, svojo ljubico, v intimnem razgovoru z nekim tujim moškim. Prepričali so se zaradi tega cel večer. Ponoči pa je vdrl Gallo v spalnico Maraglino, potegnil jo je s postelje in sunil v spodnji del života. Ko je omahnila, jo je hotel zabosti z močno iglo. Ker se mu je dekle izmuznilo, je potegnil samokres in dvakrat na njo ustrelil. Oba strela sta zadela ženo in jo smrtno nevarno ranila. V tem sta pritekla v spalnico tudi oče in mati. Gallo je ustrelil tudi na ta dva in oba težko ranil. Pri obravnavi je obtoženec priznal, da je imel namen umoriti vse tri, vsled česar se je sodišče izreklo za nekompetentno in pride zadeva pred poroto.

Z vozom v morje. 6. t. m. opoldne se je zlomila nekemu izvoščku pred namestniško palačo v Trstu os sprednjih koles. Konj se je splašil in je zdrljal s polomljenim vozom na Karlov pomol. Gospod, ki je sedel v vozu, je skočil pravočasno iz voza, voz, konj in kočijaž pa so padli v morje. Kočijaža so potegnili iz vode navzoči finančni pazniki, konja pa je potegnil voz na dno. Voz in konja so potegnili pa šele drugi dan iz vode. Lastnik Schiwi ima škode 1500 kron.

ŠTAJERSKO.

Ponesrečena rudarja. V Hrastniku je priletel rudarju Josipu Žibertu med delom v rudniku velik kos premoga z veliko silo v oko in mu ga težko poškodoval. V istem rudniku je tudi rudarju Karlu Grebencu težko poškodovalo levo oko.

Ubijalec alkohola. Zaradi uboja je sedel pred celjsko poroto na zatožni klopi Martin Kink. Dne 28. aprila je cel dan popival po gostinah v Presladolu. Zvečer je prišel še v vinotoč Franca Bobka. Tam se je sprl s Francem Mešičkom. Po kratkem prepiru je med njima nastal pretep, v katerem je Kink Mešička z nožem zabodel v glavo, kar je povzročilo Mešičkovo smrt. Sodni dvor je na porotnike stavil vprašanje uboja, katerega so soglasno potrdili. Kink je bil nato obsojen vsled mnogih olajšujočih razlogov na 16 mesecev težke poostrene ječe.

Potepuh in tat. Potepuh Vinko Zore se je že od junija klatil po Štajerskem, Kranjskem in Istri. Dne 17. julija je ukradel pri posestniku Sebastijanu Vodošku v Rutah pri Zidanem mostu denarnico s 309 kronami. Zoreta, ki je bil že pogosto kaznovan, so obsodili pred celjskim sodiščem zaradi tatvine in prestopka zakona zoper vagabundiranje na 13 mesecev težko ječo in s trdim ležiščem vsak mesec. Potem ga oddado v prisilno delavnico.

Razburljivi požari. Iz Ormoža: V Vinici ob hrvaško-štajerski meji so raztrošeni po cesti listki, v katerih se grozi, da more po malem zgoreti cela vas Vinica. In res začne večkrat kje goreti. Še 3. t. m. je pogorelo pri nekem posestniku. Te dni so zopet našli na cesti tako grozljivo pismo s sledečo vsebino: "Hiša za hišo mora pogoreti in nazadnje me boste videli skočiti v ogenj". Podnevi in ponoči straži vas 12 mož. Ljudstvo je zelo razburjeno. Najbrže gre za kakega blaznika.

Roparski napad. Od živinskega sejma se je vračal domu veleposestnik Martin Hernee iz Stanoši-

ne, občine Sedlašek — Nova Cerkva. Na cesti ga je napadlo več cigánov, ki so mu grozili, da ga zakoljejo, ako jim takoj ne izroči svote 1200 kron, katere je na sejm skupil. 50letni cigan Šandor Vukolič iz Mace na Hrvaškem je skočil k Hernecu ter mu hotel s silo iztrgati denarnico. Hernee, kateri je imel čez ramo obešeni dve volovski verigi, se mu je postavil v bran. Nastal je med njim in Vukoličem boj. Ko je prišlo po cesti več ljudi, so cigani zbežali. Stražmojster Feliks Zeatar je takoj s kolesom zasledoval cigane, ujel Vukoliča, ga zvezal in dovedel k sodišču v Ptuj. Drugim ciganom se je posrečilo uteči na Hrvaško.

RAZNO.

Vverski fanatizem. Lvovskim listom poročajo iz Lodeza: Že pred nekaj dnevi je skušala velika množica pristašev marianistovske sekte križati svojega škofa Polembiovskega, da bi potem vstal od mrtvih in oznanil svojo svetost. Policija je z največjim trudom množico zadržala in osvobodila škofa. Napad na škofa se je čez nekaj dni ponovil. Ko je zapuščal cerkev, ga je pričakovalo na stotine pristašev marianistovske sekte in so ga prosili, naj se da križati v odrešenje človeštva. Policija je zopet morala poseči vmes in se ji je posrečilo, da je škofa osvobodila. Več marianistov so prijeli.

Roparski umor hrvaških delavcev na Nemškem. V rovu "Wildling" so našli dva umorjena in oropana hrvaška delavca. Eden izmed delavcev je oče 7 otrok. Oba sta imela pri sebi 6 mark denarja, ki so ga jima roparji odvzeli.

Častnik — socialist. Italijansko vojno ministrstvo je izreklo pravkar važno razsodbo. V Lodiju je služil pri intendanturi lajtnant Agnelli. Ob začetku italijansko-turške vojne ni hotel prispevati k zbirki za padle vojne žrtve. Konservativni list, izhajajoč v Lodiju, je ovadil lajtnanta in zahteval preiskavo. Vojaške oblasti so res pričele preiskavo in lajtnant Agnelli je izjavil pred vojaško komisijo, da je socialist in organiziran sodrug, zato je izpolnil le svojo strankarsko dolžnost, da ni prispeval k zbirki. S tem je izrazil tudi obsodbo o vsaki vojni, zlasti pa še o turško-italijanski. Disciplinarna komisija je poslala pismeno razsodbo vojnemu ministrstvu, ki je poslalo sodrugu Agnelliju 21. avgusta svojo razsodbo. Razsodba pravi, da vojno ministrstvo ne bo uporabljalo nikakršnih disciplinarnih kazni proti njemu.

Arabe kot turist. Pred kratkim je dospel v Rim arabski imenitnik in meščansko časopisje prihaja v zadrego za besedno lepotičje, da bi dovolj pokadlo temu izrednemu dogodku. List "Avanti" pa prinaša ob tej priliki naslednjo dogodbico: Kot največjemu ljubljencu Italije so seveda Arabci vse razkazali in tako so ga peljali tudi pred vrata Rima, na rimsko polje. To je bil dan nepopisnega presenečenja za našega Mustafa. Menil je, da je zopet v domovini. "Torej so tudi tu tukuli?"

"Ne, to so slamnate kočje gitev."

"Ah, giti . . . to so vendar Beduini v Italiji?"

"Ne, to so italijanski delavci, ki pridejo od zunaj, da obdelujejo zemljo in dobe mrzlivo."

"Zelo dobro, imenitno! In vse to tukaj, to je pač italijanska pustinja?"

"Ne, gospod Mustafa, to je rimsko polje."

"Ah, oprostite, gospod kulturonosec, zakaj pa niso semkaj privdli naseljenjencev, železnice, bolnice, šole, ki ste jih poslali k nam?"

"Ja . . . veste, mi imamo naloge, da prinesemo v Afriko kulturo."

"Ah, razumem, zelo dobro, izborni! Ampak kdo pa ima naloge, da prinese kulturo na rimsko polje?"

"Gospod Mustafa, zelo Vas moram prositi . . . Vi se vendar tu ne boste vedli kakor socialist!"

"Prosím, gospod, oprostite: nezmiselno so moje besede, navsezadnje sem vendar le divjak!"

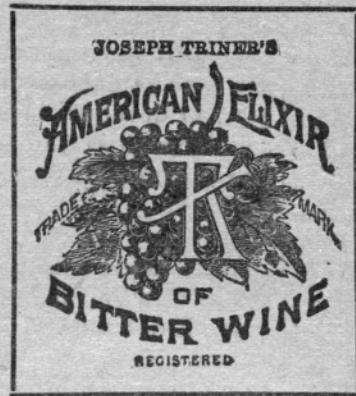
Na misel, da je treba najprej v lastni domovini širiti kulturo, potem še drugod, more res le divjak priti . . .

Hranitev ljudstva

V teku zadnjih par let so zdravniki posvetili največjo pozornost vprašanju hranitvi telesa od zgodnje mladosti do zrele starosti. Sporazumeli so se na tem, da mnoge bolezni se lahko prepreči in ozdravi z pravilno hrano. Tako zdravljenje je lahko in ugodno. Potrebno je le izbrati hrano, ki vam ugaja in dokončati gotovo mero, katero morete in smete zavžiti. Če je vaš apetit slab in prebava počasna, rabite

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

To dobro znano zdravilo bo ojačilo oslabele prebavne organe in bo reguliralo njihovo delo. Isto bo osnažilo čreva in jih ohranilo čista in močna. Priporočamo ga za:

ZAPRTJE,
BOLEČINE IN GRIZAVICO,
NEPREBAVNOST,
GLAVOBOL,
BLEDEST IN SLABOST,
NESPEČNOST,
ZGUBO TEKA,
SLAB POČUTEK PO OBEDU.

Rabite Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino, ko hitro zapazite najmanjši nered. Dajte to zdravilo dekletom in ženam, ki trpe vsled glavobola in bolečin v križu; dajte ga nervoznim, revmatičnim in slabotnim ljudem!

Za dobiti v lekarnah in pri

JOS. TRINER

1333-1339 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

VAŽNO
za pošiljalce denarjev v staro domovino.

Rojakom, ki pošiljajo svojem denarje v staro domovino naznanjam, da odpošljem vsako pošiljatev, katera dospe do torka do 2. ure popoldne, še isti dan na pošto, in gré s parnikom v sredo čez morje; za to najraje vzamem najhitrejše parnike. Pošiljatve, katere dospejo do 2. ure v petek popoldne, pa gredo s hitrimi parniki v soboto v Evropo.

To je zelo važno za pošiljalce denarjev v staro domovino. Razume se, da je potrebna poslata ali drafte, ali Money Ordre, ali gotove novce; za privatne čeke pa je treba čakati nekaj dni, da se izve, ako so dobri; s tem se vedno nekaj dni zamudi. Zato je tedaj najboljše, posluževati se draftov, Money Ordrov, denarje v gotovini do zneska \$50.00 pa je pošiljati v registriranih pismih.

Rojaki, uvažujte to in vedno boste dobro in sigurno postopali.

Pošiljatve je nasloviti:

FRANK SAKSER

82 CORTLANDT ST.,

NEW YORK, N. Y.

Podružnica: 6104 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO.

ZASTONJ
MOŽEM

50,000 KNJIZIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma vpešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život, zgubitev moči, reumatizem in trganjev kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu na vranci, ledvicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako vam priseda zabadač denar dajati, tako pišite po ono zdravilno knjižico, katero vam nemidoma pošlemo in bodite uverjeni da o zdravitve. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekoristne knjižice. Ona vsebuje znanost, ktero bi moral znati vsaki človek. Zapomnite si, da se ona knjižica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštino. Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicag. Ill.
Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da m tako pošlite.

Ime.
Pošta. Država.

PRISPEVKI ZA SLOV. SIROTIŠNICO.

Pola št. 317; nabiralec John Vidmar. Darovalci: po 25c: M. Tomažin, C. Gavlik; po 10c: A. Lavrič, J. Stefanič, M. Mackovšek, M. Prešeren, A. Volk, J. Vidmar, F. Jelovčev, G. Masterle, F. Kostek, F. Gombalič, J. Kastelic, M. Kovačič, P. Slabnigar, A. Marinič, P. Grom. — **Skupaj \$2.00.**

Pola št. 108; nabiralec Jos. Culkar. Darovalci: po \$1.00: M. Hribar, D. Kelly, C. Kensing, J. Culkar, Johan Culkar; po 50c: M. Sernel, J. Mandelčič, Hajer Bros., Pinfiler. — **Skupaj \$7.00.**

Pola št. 259; Od dr. št. 59 S. N. P. J. Darovalci: po \$1.00: J. Dolinšek, J. Grame, M. Žugič, Dan Badovinaz; po 50c: L. Banich, J. Žerjav, J. Urbanc. — **Skupaj \$5.50**

Pola št. 84; nabiralec Frank Ertnožnik. Darovalci: po 50c: F. Ertnožnik, J. Sodkrajnik, J. Paschek; po 25c: J. Umek, J. Benegalja, F. Kuntz, M. Kitna; po 10c: L. Zore, H. Medje. — **Skupaj \$2.70**

Pola št. 132; nabiralec — Darovalci: po 25c: J. Bedene, M. Papeš, A. Filip, A. Kotman, J. Miklaue, R. Jiram, H. Moretti; po 25c: J. Podlesnik, J. Eržen, M. Vimančič, A. Koetman, J. Hafner, Julia Markovich, L. Hromek, Fr. Smolej, A. Kotnik, G. Hefansavič, Lina Kajtman, Alojzija Slapšak, J. Umek, J. Rudman, J. Frante, J. Beli, P. Drasler, P. Starniša, L. Mlinar, Maria Bedene, J. Javitz, A. Renk, J. Tretnik, Mary Slank. — **Skupaj \$4.15.**

Pola št. 384; nabiralec Victor Lenassi. Darovalci: V. Lenassi 50c; po 25c: J. Santelj, A. Martinčič, F. Žitko, Katy Premro, L. Lenassi, J. Mihelič. — **Skupaj \$2**

Pola št. 232; nabiralec F. Markosek. Darovalci: J. Zajc \$1.25; J. Sem 50c; po 25c: F. Markosek, A. Kamnikar, F. Derganc, D. Hvala, J. Zupančič, A. Mejaš, J. Jensek, A. Blažič, J. Sluga, P. Blažič, F. Jazbec. — **Skupaj \$4.50.**

Pola št. 208; nabiralec R. W. Lustig. Darovalci: R. Lustig \$2.00 Marij Bajuk \$1; Mike Bajuk \$1; po 50c: F. Shipel, R. Jurman, G. Kalčič, M. Dorn; po 25c: J. Schustarich, A. Bradčič, A. Stemberger, J. Bošnjak, G. Tkalič. — **Skupaj \$7.25.**

Pola št. 305; Filip Godina \$1.00. Pola št. 56; nabiralec Math Batich. Darovalci: M. Batich \$1.50; M. Klemene 50c; po 25c: F. Šteflic, F. Kostarsheek, J. Demshar, T. Kos 20c; F. Tančar 10c. — **Skupaj \$3.05.**

Skupaj. \$ 38.15
Zadnji izkaz. 374.72

DOPISI

Huntington, Ark.

V štev. 212 Glas Naroda sem čital dopis, kateri prihaja iz Joliet-skega gnezda zavoljo Sirotišnice. Neko človeče brbra, da bi bila Sirotišnica najbolje na katoliški podlagi. Kaj ne dopisovalec G. N.: da bi bilo bolje, ko bi se Sirotišnica v Jolietu, namesto Chicagi zgradila in da bi si zopet popi mastne brade brisali in naše rojake skubili, kakor se to godi v Joliet-skem farovžu ker ni komea ne kraja večne fehtarije. Ali morebiti ne vé dopisovalec G. N., da farška bisaga nima dna? Po mojem mnenju bi bilo najbolje da se Sirotišnica zgradi v Chicagi ali v kakem drugem mestu na svobodni podlagi, da se bodo otroci učili naravo spoznavat in ne katoliške gnojnice. Ako bi se pa to zgodilo, da bi se Sirotišnica zgradila na katoliški podlagi, tedaj vem da nobeden Slovenec, kateri je količkaj zaveden, ne bo prispeval niti centa.

K sklepu mojega dopisa pozdravljam vse zavedne Slovence širom Amerike, dopisovalcu Glas Naroda pa priporočam, naj izlije iz svoje glave tisto farško gnojnice ven in naj gre k naravnemu specialistu, da mu zabije v tisto butico **Fundus Instructus.**

Martin Powetz.

Denver, Colo.

Mislím, da me bo zamere ako vas zopet nadlegujem za malo prostora v priljubljenemu nam listu Glas Svobode. Veliko se piše in debatira za "Slovensko Sirotišnico" in v ta namen sem se tu-

di jaz namenil napisat moje mnenje v tej prepotrebni Sirotišnici. Moja želja je, da se Sirotišnica čimprej mogoče vstanovi in nje dobrotnik bil bi sleherni, koji bi daroval \$1.00 in nje podpornik bi bil, koji bi daroval manj kot dolar. In v ta namen naj bi izdal to zadevni odbor več vrst znakov, kateri bi se dali za primerno ceno darovalcem v znak, da so darovali narodu v korist in da imajo so-čutno srce z ubogimi slovenskimi sirotami.

Naprej, naprej dokler je dan, Da prej bo pot in trud končan!!

Onim pa ki darujejo od 5 dolarjev naprej do \$100.00 naj bi se jim dala takozvana "Medalija" v ponos da se brigajo za slovenski narod in njega koristi. Pa kako pa čemo priti še bližje Sanitariju in to kar mogoče kmalo? Jaz mislim da to se zgodi najpozneje, ako se združijo vse Jednote in Zveze v tej zadevi in naložijo asesment na člane in kmalo bode potrebna svota skupaj za Sanitarij ter se bo lahko pričelo z zidavo. Pravico do sanitarija naj bi imeli vsi jednaki, neglede koliko je kateri daroval. Zaveščice naj bi se gradilo kar mogoče na zdravem zraku, da se bolniki lažje zdravijo. Jaz priporočam državo Colorado in svet dobimo tukaj zastoj. Opustiti pa moramo vse osebnosti in nasprotstva na strani in neumorno prijeti za delo če hočemo v resnici kaj storiti v blagor narodu.

Odpri roke odpri srce,
Sirotam olajšuj gorje!

Tukaj smo ustanovili novo društvo in ga priklopili k S. S. P. Zvezi. Rojaki! pristopajte v društvo ker vam nudi za mal asesment \$8 na teden bolniške podpore kot nobeno drugo društvo.

Ne glej! Brat je v potrebi, leži tam bolan
Kdo mu bo pomagal vsem je neznan;

Tu nima sorodstva tu ni on doma
Zato stopi pod varstvo jednot,
Potem ne bo joka ubogih sirot!!

In sedaj kličem vsem bralcem tega lista: Na delo! za Slovensko Sirotišnico!! V slogi je moč!!

Erazem Gorše.

Waukegan, Ill.

Sojar se hoče nekaj norčevati s poštenjaki iz Chicage, ki se potegajo za pravico. Pravi, da bi rad dal \$20.00 za fotografa, ki bi te ljudi "gor vzél", kadar bodo stali pred nadškofom.

Podpisani delavec bi pa rad dal \$40.00 za sliko, ki bi naj pokazala zmehkanega in umazanega Sojarja, ki je pred kratkim časom, ko smo šli zjutraj delavci na delo zabuhlega obraza in KRVAVIH OČI izpraševal, kje se gre na kolo-dvor!! Čudno, ko je bil Sojar že neštetokrat v Waukeganu, pa tisto jutro ni znal za "dipo". Ali so ga vodile coprnice ali pa zabrekli "gambrinus", na vsak način taka družba, katera je Sojarja vredna!! Čast Sojarju in taki družbi!!

Tovarniški delavec.

Waukegan, Ill.

Strašno me veseli, da znajo dopisniki "Glas Svobode" tako interesantno pisati, da črni pojpe s tako slastjo prebirajo dopise, da se jih kar iz glave naučijo in celo štejejo besede priobčene v Svobodi! Znamenje, da korakamo naprej in se lajanja kakega psička — a la Sojar ne ustrašimo!!

"Am. Slovenec" se zopet jezi, da mi branimo duhovnika Kalana, druge pa zaničujemo. To je čisto jednostavno in jasno kot beli dan. Kadar bodo ameriški duhovniki tako odkrito in pošteno nastopali kot g. Kalan, se bomo pa tudi zanje potegnili, če bodo slučajno trpeli kako krivico!

Dokler bodo pa nastopali kot farizeji, je pa naš boj nasproti njim neizprosen!

Nisem se udeleževal zborovanj; takrat pa, ko je bil pop Bajec v dvorani, me je pa gpal "firbec", da sem se zborovanja udeležil. Pa kakšen raloček med father Kalanom in Bajcem. Kadar je father Kalan govoril, je bilo vse elektrizirano; če je pa pop Bajec čvekal, se je pa komaj slišalo v zadnji kot dvorane. Pa je mislil, da ima pred seboj same otročaje, ko jim je rekel, da jim bo dal "cukerčka", če bodo pridni. Oh Bajec, Bajec!! pa

pravite, da ste misijonar; no, pa saj sem prepričan, da Vam ne bo dišalo več priti med razborite Waukegančane!! Pri tej priliki sem slišal, da se je father Kalan pošalil; no, če nam nadškof ustreže, bom pa tudi jaz šel za jeden čas v kak kloster ričet jest, če mi bo škof ukazal.

To je resnica! Lažnjivi Sojar ima zopet priliko, da se pocuka za svoj smrskovi nos! Ko bi vi ameriški farji mogli father Kalanu do živega, bi ga že davno spravili v špekhamro; a father Kalan stoji neomajno in se samo smeji vašim satanskim izbruhom. Father Kalan je in ostane najznačajnejši duhovnik, katerega mora vsakdo spoštovati, kdor ga pozna! Slišali pa smo iz njegovih ust, da ga ni veselje, bivati še dalje v Ameriki med tako duhovščino, ki uganja same lumparije, ljudstvu se pa kaže lepega in svetega, nadškofa pa vodi za nos kot najhujše barabe! Javno na vprašamo Amerikanske škofo, zlasti pa nadškofa Quigleya:

1) Ali je v njihovih škofijskih postavah za duhovščino kak paragraf, ki dovoljuje slovenskim duhovnikom chicaške nadškofije, da smejo obiskovati javne hiše in gledališča?!

2) Če ni takega dovoljenja, kako je to, da obiskujejo omenjene prostore Vaši duhovniki?!

3) Kaj hočete vi kot nadškof ukreniti, da se tako početje kaznuje in pohujšanje zabrani?!

Bili smo v družbi Sojarjevi, ki je kar bliskoma zamenil farski krogele z civilistovim in izginil, kamor duhovnik ne spada. Slišali smo ravno tega polimanega popa, kako je zvedavo vpraševal, kaj je prav za prav "siphilis", in kako se dobi?!! Pa ne, ko bi imel ta tiček opraviti z ženskami na takem kraju, kjer ne sme!?

Ali ve za te dogodke nadškof Quigley, če ne, bo naša stvar, da bo izvedel!! Tudi neka Zofa in Francka bosti govorile, — Ali se Rev. Kranjec spominja, kako je nekoč v Salonu pil čašo piva, kar prideta dve krasni mladenki iz ozadka. Kranjec pravi svojemu spremljevalcu: "Ali bi bile za polomile?!" Spremljevalec lajlik je rekel, jaz ne, Vi pa kar hočete!

G. nadškof! ali take svetovalec imate Vi?! Ubogi slovenski narod v Ameriki, ki se še pusti tlačiti takim farjem!

Gospodu Kalanu pa svetujem: Nikar se ne hodite nazaj; če pa že greste, boste prišli pa nazaj; zakaj Waukegančani se bomo tudi po Vašem odhodu borili za pravico in resnico, ktero ste nam Vi odkrili!

Hvala vam za vašo odkrito pomoč pri razkrinkanju naše laž-duhovščine!

Varovali se jih bomo kot kuge in pretehtali njihove nauke, predno jih bomo sprejeli!

Naročnik Glas Svobode.
Op. ur. Prizadetim, imena na razpolago.

Waukegan, Ill.

Podpisani se na izbruhe Rev. Kranjca i Sojarja ne bo oziral, ker s takimi ljudmi res ni vredno več govoriti! Pribijem pa te-le vrstice še za spomin, predno zapustim to nadškofijo!

Sojar, ta "zlati" duhovnik, ki je kot lemenatarček po Šiški in Ljubljani znal tako lepo oblizovati noske svojim ljubicam, je izgovoril o pokojnem g. Šustaršiču iz Joliet besede, ki značijo, da Sojar ne bje samo po Kalanu ampak tudi po svojih prijateljih; torej mu mora manjkati jednega koleščka, ali pa je cel hudič! Naj bo že prvo ali drugo, oboje ni toliko vredno kot konjska figa na cest! "Da bi se že skoraj iztegnil ta hudič". Take besede je izgovoril Sojar o bolnem Šustaršiču. Priča Kranje in njegova Ančka!

Zdaj pa ljudje, ki ste pod Sojarjevim pastirstvom in ki njegove dopise prebirate, sodite, s kakim človekom imate opraviti in koliko je vam verjeti njegovem pridigam in dopisom!!! Pomilujem Slovenske rojake v Chicagi, ki imate takega hudiča za dušnega pastirja!!

Koliko je pa Rev. Kranjec vreden pa vidite iz tega le dogodka.

Ko je Kranjec izvedel, da imam jaz v Waukeganu že svojo kuharico, je brz prihitel, da jo vidi, misleč, Bog ve, kaka krasotica da je.

Ko jo ugleda, pa mi pravi: "Do teh suhih kosti, pa gotovo ne more imeti nihče kakega poželenja. Proketo, saj je v Chicagi dovolj punce, h katerim se lahko gre."

Kaj ko bi nadškof vedel, kako znajo njegovi svetovalci in duhovniki okoli škofa sladko i sveto hoditi; drugače so pa zgrabljivi volkovi, katerim je dušna skrb deveta briga!!

Da bo pa slovensko ljudstvo še bolj prepričano o "SVETOSTI" svojih pastirjev, naj pa še to-le povem.

Kakor že omenjeno meni ne more ne civilna ne duhovska oblast dokazati kakega kaznjivega dejanja. Jaz grem danes lahko s tisto korajžo nazaj, s katero sem prišel!

Rev. Bajec, ki je cel teden misijonarji tukaj praznim stenam, me je nagovarjal, naj si dam tuje ime in bom lahko dobil službo v kaki drugi škofiji. Jaz sem mu rekel: Kalan sem bil rojen, Kalan hočem umreti!

Pa mi pravi: Tisti Wolf, ki je pred leti v Celoveu spravil neko banko z več milijoni v "luft", je pribežal v Ameriko in sedaj je nekje dušni pastir pod tujim imenom.

Jaz pa pravim samo to-le: V deželi, kjer imajo Wolfi, taki lumpje, ki bi morali v temnici sedeti, prostost pod plaščem tujega imena, jaz ne maram jesti svojega kruha in zatorej kličem značajnim Slovincem širom Amerike zlasti pa poštenim Waukegančanom!

Prisrčni z Bogom!!!

Jakob Kalan, župnik.

Objestnost.

Zdi se skoro nenaravno, da človek če se prenajé, vsled tega umre. Tako se je že večkrat zgodilo. Kar nas prevstrši je nagla smrt in ne to, da se je človek prenajel, kajti objestnost je pač v navadi v tej deželi. Marsikateri slašice se nam zde prav neljube in jih ne maramo, zato ker smo se jih prenajeli. Ljubijo se nam pa z dišavami primešana jedila in si želimo take hrane, ki nam daje apetit. Kar mi rabimo, je pravilo za pametno življenje in povrnitev starih prebavnih moči. Rabimo Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. Isto bo pripravilo telo, da bo sprejemalo dobro, navadno hrano in da jo bo do dobora prebavilo. Isto bo očistilo telo in ne bo pripustilo neprebavljene ostanke hrane, da bi še skisali v črevah in jih zastrupili. Isto bo odleglo nervoznost, bo očistilo polt, bo povečalo moč. V lekarnah. Jos. Triner, 1333 — 1339 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

ČLOVEK, BODI PRAVIČEN SAM S SEBOJ

in reši se iz rok svojih mučiteljev in suženjstva ter postani sam svoj gospodar! Ne zahtevaj od svojih otrok, da bodo toliko časa opravljali suženjska dela in trpe-li, kot si sam trpeti moral, temveč pripravi svoji družini in sam sebi boljše bodočnost.

Kupi si kos zemlje, ki jo moreš kupiti danes še zelo poceni, za malo naplačilo in ostanek na lahke obroke. Prodam ti v Crivitz, Wisconsin, na kateri rastejo vsakovrstna žita, kakor rž, pšenica, koruza, oves, ječmen, proso, ajda, detelja, mlet trava, krompir, sadje in vsakovrstni poljski pridelki in ki dobro obrodijo. Kjer je dobra pitna voda, mrzli studenci, tekoča voda in lepi gozdi. Kjer je samo od mlekarstva napraviš ne samo živež, temveč tudi lep dobiček. Cena akru je od \$8.00 do \$25.00. Zemlja, katero imam na prodaj, leži ob krasnem mestecu Crivitz, Wis., kjer so lepe cerkve, šole, trgovine, par tovarn in veliki hoteli za letovišnike in lovce. Tudi so dobra vozna pota in železniška postaja od Chicago, Milwaukee & St. Paul R. R., na kateri se dnevno 12 osebnih vlakov križa. Kupcem je v zimskem času, ko nimajo dela na svoj zemlji, dober zaslužek zagotovljen.

Pridite in oglejte si ta krasni svet, predno bo razprodan! Kupecem vožnjo povrnem. Za natančnejša pojasnila pridite osebno ali pa pišite na:

A. Mantel,
2026 Blue Island Ave.,
Chicago, Ill.

GLAS SVOBODE

CO.

1809-1813 Loomis St., Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem društvu, obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo tudi

društvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastoj, samo pošto znamko za 2c se naj priloži za odgovor.

Možjeozdravljen v 5dneh

VARICOCELE
HYDROCELE
BREZ NOŽA
IN BOLEČIN.

Ozdravim vsacega, kdor trpi na Varicoceci, Structuri; dalje ozdravim nalezljivo zastrupljenje, živčno nezmožnost, vodenico in boleznitvosti v se moških. Priite k nam vsi, ki te se nevspeš o zdravi ali p i drug h zdravnikih. Moja 15 letna praksa vam je na razpolago in jamči uop ilno ozdravljenje. Govorimo v vseh jezikih.

Ozdravim pozitivno želodec, pljuča, ledice in neprilike v jetrih. (Za neuspešno zdravljenje ni treba plačati.)

TAJNE MOŠKE BOLEZNI

ZGUBA NAGONA, BOLEZ-IV LEDICAH IN JETRIH zdravim hitro za stalno in tajno. Živčene onemoglosti, slabost, na-por, zastrupljenje in zguba vode.

PLJUČA

naduho, Bronchitis, srč-ne bolezni in pljučne zdravim po moji najno-vejši metodi.

Nasvet zastoj.

STALNO OKREVANJE

SPECIJALIST ZA MOŠKE IN ŽENSKO.

ZASTRUPLENJE KRV

in vseh drugih kožnih bolezni, kakor prišče, lucije, onemoglost itd.

ŽENSKO BOLEZNI

beli tok, bolečine v oza-ture, garje, oteklina, podju in druge organ-ske bolezni zdravim za stalno.

Preiskovanje zastoj.

DR. ZINS, 183 N. Clark St. Chicago

Odprto od 8 zjutraj do 8 zvečer. Ob nedeljah od 8 zjutr. do 4 pop.

Pilsen Auditorium

Restavracija in Bufé

JOS. FALTA, lastnik

1657-61 Blue Island Ave., Chicago.

Največje dvorane na zapadni strani Chicage.

Importiran Pilsner, Anheuser-Bush, Michelob in Pilsner vedno na čepu. Importirana vina in cigare.

TELEFON CANAL 4250.

Čemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali sre-brom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Canal 2127.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhofen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO, ILL.

Hrani danes! Da boš imel jutri! Prični še nocoj!

Ni Vam daleč do nas, pridite! Ob sobotah večer imamo odprto od 6. do 8 ure.

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

2007 BLUE ISLAND AVENUE.

Varnost, priročnost
in vljudnost.

22 let v businessu.
Govorimo v vseh jezikih.